

OPINNÄYTETYÖ

Maahanmuuttajaopiskelijan tukeminen ja ohjaaminen ammattikorkeakoulussa

Xuemei Yang

Yhteisöpedagogi
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(9/2023)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi AMK

Tekijät: Xuemei Yang

Opinnäytetyön nimi: Maahanmuuttajaopiskelijan tukeminen ja ohjaaminen ammattikorkeakoulussa

Sivumäärä: 56 ja 1 liitesivua

Työn ohjaaja: Katja Munter

Työn tilaaja: Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tilaaja on Humanistinen ammattikorkeakoulu ja opinnäytetyön tarkoituksena on löytää Humanistisen ammattikorkeakoulun maahanmuuttajataustaisille sopiva tukipalvelu, jonka avulla annetaan heille apua ja tukea ammattikorkeakoulussa. Opiskelukokemukseni ja monin tutkimuksien mukaan maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat apua ja tukea ammattikorkeakoulussa. Humakilla ei ole maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua palvelua tällä hetkellä, mutta Humak haluaisi kehittää tätä palvelua.

Tutkin monenlaisia tietoja Benchmarkkausmenetelmän avulla, millaisia tukipalveluja muissa ammattikorkeakouluissa on tarjolla tai on tarjottu maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Tein kaksi asiantuntijahaastattelua Turun ammattikorkeakoulun MOI-ohjauspalvelusta ja Metropolian ammattikorkeakoulun sairaanhoitajankoulutuksesta englanniksi, minkä jälkeen pidin työpajan Humakin maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Työpajan tarkoituksena on saada Humakin maahanmuuttajaopiskelijoilta mielipiteitä tukipalvelun kehittämisehdotuksesta ja heidän tuen tarpeista ja haasteista opiskellessaan.

Tuloksena sain Humakin maahanmuuttajaopiskelijoiden mielipiteitä ja palautetta kehittämisehdotuksesta, kuten tuutoriopettaja, mentori ja oma nettisivu. Lopuksi tuon tilaajalle kehittämisehdotukset Humakin maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden palautteen mukaan.

Asiasanat: Maahanmuuttajaopiskelija, ohjaaminen, tukeminen, ulkomaalaistaustaiset

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Bachelor of Humanities, Community Educator

Author: Xuemei Yang

Title: Supporting and guidance of the student with and immigrant background in University of Applied Sciences

Number of Pages: 56 and 1 attachment pages

Supervisor: Katja Munter

Commissioned by: Humak University of Applied Sciences

This thesis is commissioned by the Humak University of Applied Sciences (Humak) and aims to find a suitable support service for people with immigrant backgrounds at Humak and to provide them with help and support. According to my study experience and many studies, immigrant students need help and support. Humak does not have such a service for immigrant students at the moment, but it would like to develop this service.

Using a benchmarking method, I examined a wide range of data on what support services are available or have been provided for students with immigrant backgrounds in other universities of applied sciences. I conducted two expert interviews in English about the MOI guidance service at Turku University of Applied Sciences and about the nursing training at Metropolia University of Applied Sciences, followed by a workshop for students with an immigrant background at Humak. The workshop aimed to get the opinions of the Humak immigrant students on the proposal for the development of the support service and their needs of support, and challenges while studying.

As a result, I received opinions and feedback from Humak immigrant students and their website, a tutor, and a mentor on the development proposal. Finally, I will bring the development proposals to Humak according to the feedback from immigrant students.

Keywords: The student with an immigrant background, guidance, supporting, people with a foreign background

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINNÄYTETYÖN TILAAJAN ESITTELY	8
3	TIETOPERUSTA.....	11
	3.1 Maahanmuutto	11
	3.2 Kotoutumispalvelu.....	12
	3.3 Maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeet koulutuksessa.....	13
	3.4 Uuden kulttuurin sopeutuminen.....	14
	3.5 Yhteisöllisyyden merkitys korkeakouluopinnoissa	16
4	TUKIMUODOT	18
	4.1 Tukia ammattikorkeakoulusta kiinnostuneille.....	18
	4.2 Tukipalvelut ammattikorkeakoulussa opiskeleville.....	20
	4.2.1 Tukihenkilö.....	20
	4.2.2 Mentori	21
	4.2.3 S2-opetus ja kielenkurssi.....	22
	4.2.4 Opettajatuutori	23
5	TUTKIMUSPROSESSI JA AINEISTONHANKINTAMENETELMÄT	24
6	TUTKIMUKSEN TULOS JA ANALYYSI	30
	6.1 Turun ammattikorkeakoulun MOI-ohjauspalvelut	30
	6.2 Metropolian AMK:n antama tuki maahanmuuttajaopiskelijoille	33
	6.3 Työpaja Humakin maahanmuuttajataustaisille.....	36
	6.3.1 Työpaja osio 1	37
	6.3.2 Työpaja osio 2	39
	6.3.3 Työpaja osio 3: Tulevaisuusmuistelu	40

7	YHTEENVETO	43
	7.1 Tutkimuksen koonti	43
	7.2 Arvioinnit.....	45
	7.3 Palvelun kehittämisehdotus edustajasta.....	46
	7.4 Palvelun kehittämisehdotus mentorista	47
	7.5 Muut palvelun kehittämisehdotuksen ideat	48
8	LOPUKSI	51
	LÄHTEET	53
	LIITTEET.....	57

1 JOHDANTO

Suomi on monikulttuurinen maa ja maahanmuuttajan määrä on lisääntynyt paljon 2000-luvulla. Sen takia on tarpeen ottaa huomioon maahanmuuttajien tarpeet monenlaisissa palveluissa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021.) Maahanmuuton syyt ovat moninaisia, ja maahanmuuttajilla on ihan erilaisia avun ja tuen tarpeita eri vaiheessa maahanmuuton jälkeen. Heillä on pitkä matka työelämään, jos eivät tule työn takia Suomeen. Silloin he tarvitsevat eri alan ammattilaisilta apua ja ohjausta monien palvelujen kautta. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuoda ti-laajalle Humanistisen ammattikorkeakoulun maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua tukipalvelua. Opinnäytetyössäni keskityn maahanmuuttajaopiskelijan korkeakoulutukseen liittyviin tuen tarpeisiin ja siihen, millaisia tukimuotoja on tarjolla maahanmuuttajaopiskelijoille muissa ammattikorkeakouluissa.

Karvin tutkimuksen mukaan maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat apua ja tukea sekä koulutushaun vaiheessa että opiskeluaikana ammattikorkeakoulussa. Korkeakoulun sisäänkäsy vaatii korkeaa kielitaitoa, ja opiskeluaikana maahanmuuttajaopiskelijat opiskelevat samalla muiden suomalaisten opiskelijoiden kanssa eivätkä saa lisää tukea ja apua. Tämä opinnäytetyö koskee sekä maahanmuuttajia että maahanmuuttajataustaisia. Karvin tutkimuksen mukaan ulkomaalaistaustaiset tarkoittavat Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia ja ulkomailla syntyneitä maahanmuuttajia. Opinnäytetyössäni käytetään molempia termejä. (Väättäin 2020, 3, 9.) Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Mikäli henkilön molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on taustamaa ensisijaisesti äidin syntymävaltio. Jos kummankaan vanhemman syntymävaltiosta ei ole tietoa, on taustamaa henkilön oma syntymävaltio. (Tilastokeskus 2023.)

Opinnäytetyön alussa tutustuin monenlaisiin maahanmuuttajiin liittyviin palveluihin ja tietoihin, kuten maahanmuuttoon, kotoutumispalveluun ja monikulttuuriin liittyviin asioihin, jotka ovat tärkeitä sekä maahanmuuttajille että alan ammattilaisille. Näiden palveluiden avulla voidaan edistää maahanmuuttajien yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta uudessa yhteiskunnassa. Yhdenvertaisuus, joka on oikeudenmukaisen yhteiskunnan lähtökohta, takaa samat perusoikeudet kaikille (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2023 a). Tämä pohjatieto auttaa meitä ymmärtämään, miksi tarvitaan auttaa maahanmuuttajia päästä korkeakoulutukseen ja antaa tukea maahanmuuttajaopiskelijoille ammattikorkeakoulussa. Kotoutumisen edistäminen ei ole yksilön asia, ja se vaatii monialaista yhteistyötä ja kumppanuutta.

Opinnäytetyöni kuuluu laadulliseen tutkimukseen, jossa benchmarkkausmenetelmän avulla huomataan, että ammattikorkeakouluissa on tarjolla monipuolisesti ohjausta ja apua sekä maahanmuuttajatutkinto-opiskelijoille että korkeakoulutuksesta kiinnostuneille, kuten SIMHE-palvelu, Turun ammattikorkeakoulun MOI-ohjauspalvelu ja Metropolian ammattikorkeakoulun monialaiset palvelut, joista kerron tarkemmin 4 luvussa. Tutkimuksen tietoperustan aiempien tutkimuksien tutustumisen jälkeen esittelen kaksi asiantuntijahaastattelua sekä näihin pohjalta koostamani kehittämissuhteudet. Kehittämissuhteuksia käsitellään edelleen Humakin maahanmuuttajaopiskelijoille pidetyssä työpajassa. Palveluiden kohderyhmänä juuri heidän palautteensa ja mielipiteensä ovat tärkeitä ja arvokkaita palveluiden kehittämiseksi Humakissa.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tulokset voivat auttaa tilaajaa hahmottamaan laajasti, millaista tukea ja apua maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat arjen opiskelussaan. Tutkimuksen kannalta tärkeää oli, että Humakin maahanmuuttajaopiskelijat antoivat monipuolisesti tukipalvelun kehittämissuhteudesta palautteita ja mielipiteitä. Ne mahdollistavat tukipalvelun sujuvan edistymisen ja käynnistämisen. Kehittämissuhteus on yksinkertainen ja käytännöllinen. Sen kautta on mahdollisuus edistää maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osallisuutta, minäpystyvyyttä ja yhteisöllisyyttä sekä ennaltaehkäistä syrjintää ja eriarvoisuutta.

2 OPINNÄYTETYÖN TILAAJAN ESITTELY

Opinnäytetyöni tilaaja on Humanistinen ammattikorkeakoulu, mutta opinnäytetyöni idea syntyi Humakin Saako oppia (ESR) -hankkeessa (Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia), jossa suoritin kehittävän harjoittelun. Saako oppia -hankkeen tavoitteena on saada autenttinen ääni kuuluviin henkilöillä, joilla on haasteita löytää tietoa, sekä he tarvitsevat osaamista ja tukea selviytyäkseen opinnoissa sekä työllistymisessä. Tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden koulutuspolkujen saavutettavuutta ja parantaa opiskeluvalmiuksia ja minäpystyvyyden kokemuksia sekä nopeuttaa kohderyhmän työhön pääsyä ja vähentää syrjäytymisriskiä. (Saako oppia hankerahakemus 2021, 2.) Tässä hankkeessa suoritin toisen harjoittelijan kanssa tutkimuksellisen kehittämistoiminnan opintojaksoa, jolloin tutkittiin maahanmuuttajaopiskelijoiden tukipalveluun liittyviä asioita, kuten SIMHE-palvelua (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland, SIMHE). Siitä huomasin, että minun lisäksi monet muut maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat apua ja tukea ammattikorkeakoulussa. Samaan aikaan oli tiedossa, että Humak haluaisi kehittää tukipalvelua maahanmuuttajaopiskelijoille. Sen takia lähdin tutkimaan tätä aihetta, ja haluaisin auttaa Humakia saamaan monipuolisia maahanmuuttajaopiskelijoiden tukipalveluun liittyviä tietoja, jotta löytäisin sopivat kehittämissuhteudet Humakille. Seuraavaksi voidaan tutustua tarkemmin Humanistiseen ammattikorkeakouluun liittyviin tietoihin ja siihen, mitä eri alan koulutus tarkoittaa Humakissa.

Humanistinen ammattikorkeakoulu on valtakunnallinen ammattikorkeakoulu, jossa opiskelee 2200 tutkinto-opiskelijaa ja eri tehtävissä toimivia asiantuntijoita on noin 160. Toimipisteet sijaitsevat Pääkaupunkiseudulla (Helsinki ja Kauniainen), Jyväskylässä, Kuopiossa ja Turussa. Humakilla on kolme tulosyksikköä. Ne jakautuvat vahvuusaloihin, joissa kehitetään toimialojensa osaamista. Ensimmäisenä vahvuusalana on yhteisöjen kehittäminen: nuorisotyö, järjestötyö, seikkailukasvatus ja työyhteisöjen kehittäminen. Toisena vahvuusalana on kulttuurituotanto: tuotanto- ja projektiosaaminen, luovien alojen yrittäjyys. Kolmantena vahvuusalana on tulkkaus ja kielellinen saavutettavuus: viitottujen kielten tulkkaus ja kommunikaatioasiantuntijuus. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023a.)

Nuorisotyön osaamiskärjen kohteina nähdään niin yksittäiset nuoret, nuorten ryhmät kuin yhteisöt. Yhteisöllisyys on luonteeltaan nuorisotyöyhteisökohtaista, alueellista, kansallista ja kansainvälistä. Nuorisotyö vahvistaa nuorten osallisuutta ja antaa nuorille tukea vapaa-ajan, työn ja koulun sekä muiden instituutioiden kentillä. Humakilla panostetaan globaalikasvatukseen,

mediakasvatukseen sekä ihmisoikeuksien ja demokratian vahvistamiseen. Nuorisotyössä korostetaan ja kehitetään nuorten monilukutaitoa, mediakriittisyyttä ja kommunikaatiotaitoa. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 b.)

Humakin järjestötyön tehtävänä on järjestötoiminnan yleisen osaamisen vahvistaminen. Humanistisen ammattikorkeakoululla on erityinen rooli järjestötyön ammattilaisten osaamisen vahvistajana, ja sillä on pitkäaikaista osaamista yhteisöpedagogien (AMK ja YAMK) kouluttajana ja alan johtavana täydennyskoulutusten järjestäjänä. Humak vahvistaa nykyisten ja tulevien järjestötyön ammattilaisten osaamistarpeita, kuten yhteisöllisen toiminnan edistämistä, johtamista ja työyhteisötaitoja, projektinhallintaa ja digitalisaatiota ja niin edelleen. Humakin tavoitteena on vahvistaa järjestöorganisaatioiden toimintakykyä, laatua ja vaikuttavuutta. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 c.)

Seikkailukasvatus edistää seikkailupedagogiikkaa ja seikkailullisen toiminnan osaamista eri sektoreilla ja toimintaympäristöissä. Sen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, vahvistaa eri-ikäisten psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä toimijuutta sekä edistää yhteisötoimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vastuullisuutta itsestä, muista ja ympäristöstä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 d.)

Työyhteisöjen kehittäminen tarkoittaa tuottavuuden ja organisaatiokulttuurien kehittämistä, työyhteisöjen monimuotoisuutta ja työurien pidentämistä sekä eettistä vastuuta ja yhteisöllisyyden uusia muotoja työelämässä. Humak tarjoaa koulutetuille henkilölle tarvittavat valmiudet tukemaan työyhteisöjä ja vahvistamaan luottamusta, osallisuutta ja hyvinvointia työssä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 e.)

Tuotanto- ja projektiosaamisen tavoitteena on kehittää kulttuurin ja taiteen tuotantojen ja palvelujen monimuotoisia ympäristöjä, tuoda eri toimialojen käyttöön ammatillista tuottajaosaamista ja tukea sekä edistää kansalaisten osallistumista ja osallistamista kulttuurialan tuotantoihin kehittämällä tuottajaosaamista ja toimia aktiivisesti kulttuurialan kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 f).

Luovien alojen yrittäjyyden osaamisen tehtävänä on tukea luovan osaamisen parempaa hyödyntämistä eri alojen yrittäjyydessä ja muuttavassa yrittäjyysympäristössä. Lisäksi tavoitteena on luoda palvelukonsepti, joka tuottaa jatkuvan oppimisen periaatteelle rakentuvaa yrittäjyyskasvatusta- ja koulutusta ja vahvistaa luovien alojen toimijoiden yrittäjyysosaamista. Luovien

alojen yrittäjyyden osaamistyöhön kuuluvat esimerkiksi luovien yrittäjyysosaamisen vahvistaminen ja tunnistaminen yrittäjyydessä sekä luovien alojen toimijoille sopivien koulutuksellisten yrityspalvelujen saatavuuden lisääminen. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 g.)

Viittomakielen tulkkauksen kautta edistetään yhdenvertaisuutta ja kielellistä saavutettavuutta erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa. Humakin viitottujen kielten tulkkauksen koulutuksessa opetetaan viittomakielen tulkkausta sekä tutkitaan ja kehitetään kielellistä saavutettavuutta. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 h.) Kommunikatioasiantuntijuuden kautta edistetään ihmisten oikeuksia ja sitä, että jokaisella on oikeus tulla kuulluksi ja ymmärretyksi. Humakin toiminnan tavoitteena on edistää ihmisten välistä vuorovaikutusta ja tukea ihmisten tasavertaisuutta, osallisuutta ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä ihmisten syrjäytymistä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 I.)

Humanistinen ammattikorkeakoulu on tämän opinnäytetyön tilaaja ja Humakilla ei ole maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua tukipalvelua tällä hetkellä, mutta Humak haluaa kehittää tätä tukipalvelua. Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat tarvitsevat apua ja tukea opiskellessaan ammattikorkeakoulussa. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa Humakille maahanmuuttajaopiskelijoiden suunnattuun tukipalveluun kehittämissuunnitelmia monilaisten tutkimuksien avulla.

3 TIETOPERUSTA

3.1 Maahanmuutto

Maahanmuuttajia tulee Suomeen monista syistä, kuten opiskelun, työn, pakolaisuuden, perhesuhteiden takia. He tulevat eri maista ja heillä on ihan erilainen tausta, kuten koulutustaso, elämäntilanne ja uskonto. Maahanmuuton jälkeen maahanmuuttajat tarvitsevat aikaa sopeutuakseen uuteen yhteiskuntaan ja löytääkseen oman asemansa. Uudessa maassa maahanmuuttajat saattavat törmätä erilaisiin haasteisiin, kuten uuden kielen oppimiseen sekä uuden ammatin etsimiseen, jos aiempi koulutus ja ammatti ei kelpaakaan Suomessa. Silloin maahanmuuttajat tarvitsevat monien alojen ammattilaisilta neuvoa, ohjausta ja apua. Opiskelussa saadaan erilaisia tietoja ja opetellaan uusia taitoja ja uutta kulttuuria, jotta pystyisimme toimimaan yhteiskunnassa positiivisena jäsenenä.

Suomen maahanmuuton kasvu lisää tarvetta kehittää kotouttamista (Kuntaliitto.fi 2022). Laki ohjaa kotoutumisen edistämistä, ja kotoutumisessa yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja hyvien väestösuhteiden edistäminen on tärkeää. Suomen maahanmuuttajien määrä on kasvanut huomattavasti 2000-luvulla. Suomessa asui vuoden 2020 lopussa yli 279 000 ulkomaan kansalaista ja yli 444 000 ulkomaalaistaustaista henkilöä. Maahanmuuttajien määrän kasvun takia tarvitsee huomioida maahanmuuttajaväestön tarpeita julkisten palvelujen järjestämisessä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021.) Onnistuneessa kotoutumisessa maahanmuuttaja tulee osaksi muuta väestöä ja saa tasavertaisen aseman yhteiskunnassa. Tämä vaatii monialaista yhteistyötä. Kotoutumisen tärkeimmät edellytykset ovat kielitaito ja työllistyminen. Maahanmuutto on tärkeää kunnille työvoiman saamisen ja osaamis pohjan vahvistamisen kannalta, koska lähivuosina tarvitaan runsaasti ammattitaitoista työvoimaa. Kunta-alalla työskentelee noin 420 000 henkilöä, ja vuoteen 2023 mennessä noin puolet kunnalla työskentelevistä henkilöistä siirtyy eläkkeelle. Työntekijöitä tarvitaan erityisesti terveydenhuollon, sosiaalitoimen, päivähoidon, opetustoimen ja koulutoimen ammattitehtäviin. Väestön ikääntyminen lisää työvoimatarvetta myös vanhustenhuollossa. (mt., kuntaliitto.fi 2022.) Suomessa tarjotaan maahanmuuttajille erilaisia palveluja, jotka edistävät maahanmuuttajien kotoutumista.

3.2 Kotoutumispalvelu

Suomeen saapuneille maahanmuuttajille tarjotaan yksilöllisesti kotoutumista tukevaa alkupalvelukokonaisuutta ja arvioidaan ihmisen palvelutarpeita. Sosiaali- ja terveystieteiden rinnalla toimivat Kela sekä koulutus, työllistämisen-, asumisen-, kulttuuri-, liikunta-, perhe- ja nuorisopalvelut. Kotoutumisen suunnittelussa huomioidaan henkilön kielitaito, ammatillinen osaaminen, koulutustausta ja henkilökohtaiset tavoitteet. Lisäksi huomioidaan tausta, yksilöllinen tilanne ja erityiset palvelutarpeet ja niiden muutokset kotoutumisprosessin aikana. (Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos 2023 b.)

Koulutus, joka lisää työllisyysmahdollisuuksia ja vähentää eriarvoisuutta, edistää kotoutumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Ulkomaalaistaustaisen väestön koulutusrakenteessa on paljon korkeasti koulutettuja, mutta myös matalasti koulutettuja. Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi- tutkimus (UTH) tutkimuksessa todettu, että vuonna 2014 25–54-vuotiaista maahanmuuttajista 40 prosenttia oli korkeakoulutettuja. Peruskoulun käyneitä taas oli vajaa 25 prosenttia. Koulutustasoon vaikuttavat esimerkiksi lähtömaa, maahanmuuton syy, esimerkiksi opiskelemaan tulleista maahanmuuttajista suurin osa on korkeakoulutettuja. Pakolaistaustaisista joka viides on suorittanut korkeakoulututkinnon, mutta kaksi viidestä vain peruskoulutuksen. Maahanmuuttajataustaiset nuoret suorittavat peruskoulun, mutta siirtyvät harvemmin korkeakoulutukseen. Yleisin syy opiskelujen lopettamiseen on halu siirtyä työelämään, ja kielitaidon puute estää maahanmuuttajataustaisia nuoria siirtymään jatkokoulutukseen. Kielitaidon puutteen takia on vaikea saada opiskelupaikkaa. Vajaa kolmannes ulkomailla syntyneistä puhuu suomea tai ruotsia erinomaisesti. Toisaalta reilusti yli kolmasosa osaa suomea tai ruotsia aloittelijan tasolla tai ei ollenkaan. Onkin todettu, että viidennes Suomeen muuttaneista kokee kielikoulutuksen riittämättömäksi. Heikko suomen ja ruotsin kielen taito saattaisi vaikuttaa varhaiseen koulunkäynnin keskeyttämiseen ja työttömyyteen. (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen 2022 c.)

Kotoutumispalveluun kuuluu kielen opetusta ja ammatillista suunnittelua, kuten suomen tai ruotsin kielen opetusta sekä luku- ja kirjoitustaidon opetusta tarvittaessa. Lisäksi tarjotaan sellaista opetusta, joka edistää ja tukee maahanmuuttajia työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä ja maahanmuuttajan yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2023). Uudessa maassa on tärkeää, että osaa puhua uuden maan kieltä arkielämässä ja työelämässä. Kotoutumisessa kielen koulutuksen tavoitteena on suomen tai ruotsin kielen taito tasolla B1.1. Silloin maahanmuuttajat pystyvät hoitamaan arkiaskareita

ja siirtymään työelämään tai jatkokoulutukseen. Kotoutumiskoulutus tarjotaan maahanmuuttajalle, joka on asunut Suomessa alle kolme vuotta, vähintään 17-vuotias ja hän on työtön työnhakija tai jäämässä työttömäksi. Työelämäjaksolta maahanmuuttajat saavat kokemusta suomalaisesta työelämästä. (TE-toimisto 2023.) Työelämäjakso on erittäin tärkeä vaihe maahanmuuttajille tutustua suomalaiseen kulttuuriin, jossa on paljon uusia opeteltavia asioita. Suomen kotoutumispalvelun kautta tunnistetaan maahanmuuttajien tuen tarpeita ja annetaan monenlaista apua ja tukea maahanmuuttajille, mikä nopeuttaa työelämään pääsyä.

3.3 Maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeet koulutuksessa

Sekä oman kokemukseni että Karvin tutkimuksen mukaan maahanmuuttajaopiskelijan on vaikea päästä korkeakouluun heikon suomen kielentaidon vuoksi eikä koulussa tarjota maahanmuuttajaopiskelijoille tarpeeksi tukea. Tutkimuksessa on todettu, että joka neljäs alle kouluikäinen ulkomaalaistaustainen asuu pääkaupunkiseudulla. Suomessa syntyi 62 629 ulkomaalaistaustaisia 2017 vuoden lopussa. Korkeakoulutuksen visio on, että vuonna 2030 50 % heistä olisi korkeakoulutettuja. Nyt on oikea aika ennakoida maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tuen tarpeita, joiden mukaan tarjotaan heille tukea ajoissa. Karvin tutkimuksessa on havaittu, että ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden määrää ei tunnisteta, eivätkä he löydä tietoja, jotka liittyvät opiskelumahdollisuuksiin, pääsyvaatimuksiin ja hakumenettelyihin. Monikulttuuriohjauksessa erilaisia kulttuureita huomioon ottavia opetus- tai arviointimenetelmiä ei mainittu. Maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat ja kaipaavat opettajalta selkokielen puhetta, koska maahanmuuttajaopiskelijat eivät aina ymmärrä terminologiaa. Opettajat eivät aina ymmärrä, että kielenkäytöllä on iso merkitys maahanmuuttajille. Ulkomaalaistaustaiset suhtautuvat yhdenvertaisuuteen eri tavalla. Esimerkiksi joku haluaisi pidennettyä koeaikaa, kun taas toinen on sitä mieltä, että kaikilla pitäisi olla samat säännöt kuin suomalaisilla opiskelijoilla. He eivät halua tulla leimatuiksi siitä, että ovat erilaista kuin muut opiskelijat. Tutkimuksissa on tuotu esiin, että opintojen alkuvaiheessa maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeen ei tunnisteta. (Väätäinen 2020, 2–13.)

Oman kokemukseni mukaan tarvitsin tukea ja ohjausta sekä ammattikorkeakouluun hakemisessa että opiskeluaikana ammattikorkeakoulussa. Koulutukseen hakiessani en tiennyt, riittääkö suomenkielentaitoni ammattikorkeakoulussa ammattitutkinnon jälkeen. Miten haen ammattikorkeakouluun, missä täytän koulutushakemusta ja miten pääsen pääsykokeesta läpi? Luulin, että en ikinä pääse ammattikorkeakouluun opiskelemaan. Lopuksi sain naapurilta ohjausta, että

Opintopolku-verkkosivuston kautta voi hakea opiskelemaan avoimeen ammattikorkeakouluun, jonka kautta on mahdollista tulla tutkinto-opiskelijaksi. Pääsin tutustumaan opintoihin, mutta en ymmärtänyt kaikkia infoja ja lopuksi ilmoittauduin väärään opintosuuntaan. Tarkoitukseni oli ilmoittautua varhaiskasvatuksen opintoihin avoimessa yliopistossa ja ilmoittauduin vahingossa Humakin yhteisöpedagogin koulutukseen. Ymmärsin ilmoittautuneeni väärään koulutukseen vasta kahden kuukauden kuluttua opiskeluni alkamisesta. Opiskelussani on ollut myös erilaisia haasteita ja esteitä, kuten Turun ammattikorkeakoulun POLULLA-hankkeessa on todettu. Näitä ovat esimerkiksi luentojen seuraaminen, tenttikirjojen ymmärtäminen ja korkeakoulutasoisten tekstein kirjoittaminen. Maahanmuuttajaopiskelijat eivät ymmärrä opettajan puhetta, kun opettaja puhuu liian nopeasti eivätkä ymmärrä muiden suomalaisten opiskelijoiden kysymyksiä. (Laakso & Merta 2020, 65.)

Lapin avoimessa yliopistossa ja avoimessa ammattikorkeakoulussa on opiskellut pieniä määriä maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita. Käytännössä on havaittu, että maahanmuuttajaopiskelija tarvitsee enemmän tieto- ja neuvontaohjausta kuin suomalaistaustainen opiskelija. (Löf, Kautto 2017, 12.) Varsinkin koulun alussa maahanmuuttajat tarvitsevat intensiivistä ja henkilökohtaista tukea. Ohjaajan tulee havainnoida aktiivisesti, missä asiassa maahanmuuttajaopiskelija tarvitsee apua. (Laakso & Merta 2020, 67.)

Hyvä ohjauspalvelu voi edistää maahanmuuttajataustaisien opiskelijoiden mielen hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta, jotka ovat oikeudenmukaisen yhteiskunnan lähtökohtia. Yhdenvertaisuus takaa samat perusoikeudet kaikille. Kaikilla opiskelijoilla on sama oikeus oppia riippumatta alkuperämaasta, uskonnosta ja kielestä. Syrjimättömyys lähtee jo päättäjätasolta ja palveluiden rakenteista. Tällöin yhdenvertaisuus otetaan huomioon palveluiden suunnittelussa, strategioiden laadinnassa ja toiminnan arvioinnissa. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2023 a.) Tässä luvussa maahanmuuttajan tuen tarpeita on tuotu esille oman kokemuksen ja aiempien tutkimuksien kautta. Tuon esille lisää maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeita muiden haastattelujen kautta.

3.4 Uuden kulttuurin sopeutuminen

Kulttuurin keskeisiä asioita ovat esimerkiksi ihmisten kansalaisuus, etninen tausta, uskonto ja kieli. Lisäksi siihen kuuluvat sukupuoli, ihonväri, seksuaalinen suuntautuminen, persoonallisuus, sosiaaliluokka, fyysinen ja psyykinen toimintakyky. Pysyväisluontoisten ominaisuuksien ohella on myös ajan myötä muuttuvat asiat, kuten perhetilanne, koulutus, sosiaalinen ja

taloudellinen asema. (Lahti 2014, 1.1.) Kulttuuri voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään eli länsimaiseen (yksilökeskeiseen) ja itämaiseen (yhteisökeskeiseen) kulttuuriin. Pohjois- ja Länsi-Euroopan maissa ja Yhdysvalloissa on yksilökeskeinen kulttuuri. Yhteisökeskeisen kulttuurin maita on Aasiassa, Afrikassa ja Etelä-Amerikassa. Kun tunnistamme kulttuurin erot, se auttaa meitä ymmärtämään ihmisen toimintatapoja ja ajattelua. Uuden kulttuurin sopeutuminen ja onnistuminen riippuu yksilön tilanteesta, lähtökulttuurista ja lähtömaasta ja sitä, kuinka suuri ero on lähtökulttuurin ja uuden kulttuurin välillä. (Taajamo & Puukari 2007,12.)

Maahanmuuttajat muuttavat Suomeen eri maista. Heillä on oma kotimaan kulttuuri ja elämän kokemus. Suomessa maahanmuuttajien tarvitsee oppia suomalaisen kulttuurin lisäksi vielä muita kulttuureja, koska Suomi on monikulttuurinen maa. Maahanmuutto on iso muutos maahanmuuttajille, ja heillä on paljon uusia asioita ja haasteita edessä, esimerkiksi uuden kielen ja ammatin oppiminen, psyykkisen kuormituksen sietäminen sekä uuteen asumisympäristöön ja yhteiskuntaan tottuminen. Uudessa maassa maahanmuuttajat joutuvat rakentamaan uusia elämänkenttiä, sosiaalisia verkostoja ja -suhteita. Isona haasteena voi olla kulttuurieron tunnistaminen, hyväksyminen ja ongelman ratkaiseminen, koska ihmisen elämäkatsomus, uskonnollisuus ja ajattelutavat ovat täysin erilaisia eri kulttuureissa. Maahanmuuton alussa maahanmuuttajan vanhan ja uuden kulttuurin ero saattaa aiheuttaa ristiriitoja ja epävarmuutta, kun hän ei tunnista hyvin uutta kulttuuria. Silloin maahanmuuttaja yleensä käsittelee asioita vanhan kulttuurin mukaisesti, mutta pikkuhiljaa he alkavat yhdistämään uutta kulttuuria arjen elämässä. (Taajamo & Puukari 2007, 13–15.)

Maahanmuuttajan ohjauksessa ammattilaisen rooli on erittäin tärkeä, ja sillä on iso merkitys. Ammattilainen on valon antaja, joka ohjaa maahanmuuttajia menemään eteenpäin uudella polulla ja pääsemään esteiden yli tiedottamalla, ohjaamalla, keskustelemalla ja auttamalla. Ammattilaisen tulee kohdata eri kulttuurista tulevia maahanmuuttajia ystävällisesti ja aidosti, olla kiinnostunut maahanmuuttajan aiemmista kokemuksista, ymmärtää kulttuurieroja ja kyetä näkemään erilaisuuden positiivisena. Sosiaalisuhteiden rakentamisessa saattaisi tulla erilaisia esteitä, kuten tiedon puute ja ennakkoluulot. Silloin ammattilainen antaa maahanmuuttajille esteisiin liittyviä monipuolista tietoa, mikä ennaltaehkäisee syrjintää. Vuorovaikutuksessa aito dialogi on tärkeää. Se merkitsee avoimuutta oppia ja olla vuorovaikutuksessa yli kulttuurirajojen. Monet kulttuurin edustajat voivat jakaa ja avata muille omaa kulttuuriaan ja oppia toisesta kulttuurista uusia tietoja ja tapoja. (Taajamo & Puukari 2007, 16–17.) Tärkeää vuorovaikutuksessa on turvallinen ja avoin ilmapiiri, jolloin ammattilainen luo tilaisuuksia ja mahdollisuuksia

maahanmuuttajalle tutustua ja keskustella kulttuuriin liittyvistä asioista. Se auttaa lisäämään tietoa tarkemmin monikulttuurisuudesta ja ymmärtämään syvemmin kulttuurien eroja. Samalla maahanmuuttaja voi kokea, että muut ihmiset ovat kiinnostuneita ja arvostavat hänen kulttuuriansa. Monikulttuurisessa vuorovaikutuksessa tulee välttää ennakkoluuloja, sillä ne voivat olla esteenä vuorovaikutuksen laadulle ja lisätä konflikteja. On tärkeä kunnioittaa toisen kulttuuriin liittyviä asioita, kuten ajattelua, toimintatapaa, uskontoa, kieltä ja ruokavaliota. Maailma on suuri, eikä meidän tarvitse olla samalaisia. Jokainen ihminen on ja saa olla ainutlaatuinen ja yksilöllinen. Monikulttuurisessa ympäristössä opitaan toisiltamme uusia asioita, mikä laajentaa meidän elämäkatsomustamme. Monikulttuurisuus ruokkii yhteiskunnan innovatiivisuutta, koska maahanmuuttajat avaavat uusia horisontteja ja kasvattavat suomalaisten ymmärtämystä muista kulttuureista ja globaaleista ongelmista (Taajamo & Puukari 2007, 37.) Uuteen kulttuuriin ja yhteiskuntaan sopeutumisessa vaaditaan maahanmuuttajilta rohkeutta astumaan erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin ja toimimaan aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä, milloin heillä on yhteenkuuluvuuden tunnetta.

3.5 Yhteisöllisyyden merkitys korkeakouluopinnoissa

Yhteiskunnan toimintaympäristöissä ja sosiaalisissa suhteissa yhteisöllisyys, osallisuus ja minäpystyvyys ovat tärkeitä maahanmuuttajille. Yhteisöllisyys syntyy yhteisöstä ja yhteistoiminnasta, sekä se on voimavara yksilölle ja yhteisölle. Se edistää yhteistoimintaa ja antaa mahdollisuutta ja motivaatiota jakamaan, vaihtamaan ja yhdistelemään tietoja. Ammattikorkeakoulussa opiskelijat suorittavat ryhmätehtäviä yhdessä joko tuttuun tai vieraiden opiskelukavereiden kanssa, jolloin opiskelijalta vaaditaan rohkeutta päästä mukaan ryhmätyöhön. Ryhmätyöskentely vaatii opiskelijoilta monenlaisia yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Vuorovaikutuksessa kunnioitetaan ja kuunnellaan muita ihmisiä aidosti. Yhteisöllisyys liittyy sosiaaliseen pääomaan, joka vahvistaa yhteisön luottamusta ja verkostoitumista. Yhteisöllisyys ja luottamus liittyvät toisiinsa ja auttavat tavoitteen saavuttamisessa. (Kananen, Pehkonen-Karioja, Rantakokko & Suhonen 2015, 118–119.) Turvallinen ja ystävällinen opiskeluilmapiiri on tärkeää, jotta jokainen uskaltaa kertoa mielipiteensä. Yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistaa se, että jokainen opiskelija tulee nähdyksi ja kuulluksi ryhmätyöskentelyssä eikä kukaan koe jäävänsä yksin ja ulkopuoliseksi. Kuulumisen tunne edistää osallisuuden kokemusta ja yhteistyöstä.

Osallisuus viittaa ihmisen henkilökohtaisen vaikuttamiseen, sitoutumiseen, yhteistoimintaan, kumppanuuteen ja vaikuttamiseen. Osallisuus palvelun suunnittelussa vahvistaa yksilön roolia

ja kokemusta osallisuudesta. Osallisuus edistää yhteisöä ja estää syrjäytymistä, kun opiskelija osallistuu aktiivisesti suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä pystyy vaikuttamaan asioihin esimerkiksi ryhmätyöskentelyssä kertomalla ajatuksensa ja mielipiteensä. Yksilöllä on oikeus saada tietoa esteettömästi palveluista ja edellytyksistä päästä näihin palveluihin. Palveluissa kohdataan opiskelijoita kuuntelemalla, hyväksymällä yksilö omana itsenään ja osaamalla ottaa huomioon vuorovaikutuksen merkitys. Sosiaalisella osallisuudella edistetään oikeudenmukaista, yhdenvertaista ja tasa-arvoista yhteiskuntaa. Sosiaalinen osallisuus, joka on moniulotteinen, on suhteessa aikaan ja paikkaan. Ulottuvuudet voivat olla oikeuksia tai toimintoja. (Lee-
mann & Hämäläinen 2016, 587–589.) Ryhmätyössä koulun ohjaaja kiinnittää huomiota siihen, että kaikki opiskelijat, mukaan lukien myös maahanmuuttajaopiskelijat, saavat tietoja ja ymmärtävät oppimisen ja ryhmätehtävän sisältöjä. Ohjaajan tulee muistaa kysyä opiskelijoilta kokemuksellista tunnetta ryhmätyöskentelystä, jolloin ohjaaja pystyy arvioimaan opiskelijoiden yhteistyötä sekä antamaan tukea ja apua ryhmätyöskentelyssä tarvittaessa. Turvallinen opiskeluilmapiiri syntyy, kun ryhmätyö on rentoutuva, rohkaiseva, arvostava ja kannustava, mikä voi edistää minäpystyvyyden tunnetta.

Minäpystyvyys tarkoittaa sitä, että yksilö uskoo ja luottaa omiin kykyihinsä suoriutua tehtävästä. Hyvä ja onnistumisen kokemus, kuten yhteisön kannustaminen ja hyvän palautteen antaminen, vahvistaa minäpystyvyyttä. Toisaalta epäonnistumisen kokemus heikentää minäpystyvyyttä, jolloin yksilö välttää yhteisöä ja ryhmätyötä. Alhainen minäpystyvyyden tunne voi vaikuttaa yksilön masentuneisuuteen, ahdistuneisuuteen, avuttomuuteen ja alempaan itsetuntoon. Minäpystyvyyden rakentamiseen kuuluvat monilaiset asiat, kuten minäkäsitys, motivaatio, vuorovaikutus, henkilökohtaisen tietoisuus ja havainnot. (Aikonen 2020, 18,19.)

Yhteisöllisyys on tärkeää sekä opiskelussa että työelämässä. Olisi hyvä, että jokainen tietäisi yhteisöllisyyden merkityksen, ja siihen liittyvistä yhteistyötaidoista ja vaatimuksista. Jokaisen käyttäytymien, toimintatapa ja asenne vaikuttavat yhteistoiminnan laatuun ja sekä oman että muiden hyvinvointiin. Ryhmätyössä tunnistetaan omat ja muiden vahvuudet ja heikkoudet, jolloin hyväksytään muiden heikkoudet ja edistetään heidän minäpystyvyytensä tunnetta. On tärkeää, että koulussa otetaan huomioon vähemmistön erityistarpeita ja ryhmätyöhön liittyviä ongelmia ja esteitä. Tällöin ammattikorkeakoulun kautta pystytään edistämään opiskelijoiden positiivisen yhteisöllisyyden tunnetta.

4 TUKIMUODOT

4.1 Tukia ammattikorkeakoulusta kiinnostuneille

Opinnäytetyössä olen tutustunut erilaisiin maahanmuuttajille suunnattuihin palveluihin, joita on sekä ammattikorkeakoulussa että ennen ammattikorkeakoulun pääsyä. Monissa ammattikorkeakoulussa tarjotaan SIMHE-palvelua, joka tarkoittaa sitä, että maahanmuuttajien korkeakoulutukseen liittyviä kysymyksiä ratkotaan erityisesti maahanmuuton vastuukorkeakouluissa. SIMHE tulee sanoista Supporting Immigrants in Higher Education in Finland. Tavoitteena on tunnistaa maahanmuuttajien aiempaa osaamista ja koulutusta sekä sujuvoittaa korkeakoulutukseen ohjautumista ja tutkinnon suorittamista ja työllistymistä suomalaisille työmarkkinoille kansallisesti ja alueellisesti. (Opetushallitus 2023 a). Pilottivaiheessa vuonna 2016 ensimmäiset vastuukorkeakoulut olivat Jyväskylän yliopisto ja Metropolia Ammattikorkeakoulu. Helsingin yliopisto, Karelia-ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu ja Turun yliopisto liittyivät mukaan vuonna 2017. Toimintaan ovat liittyneet mukaan myös ammattikorkeakoulu Arcada, Savonia-ammattikorkeakoulu, Tampereen korkeakouluyhteisö ja Vaasan yliopisto. (Opetushallitus 2023 b.) Näistä kouluista jokaisessa tarjotaan maahanmuuttajille hieman erilaista tukea ja ohjausta opiskelijoiden omien tarpeiden mukaan. Voidaan vähän tutustua siihen, millaisia eroja maahanmuuttajaopiskelijoille suunnatuissa ohjauspalvelussa on.

Arcada-ammattikorkeakoulu on ensimmäinen ruotsinkielinen SIMHE-korkeakoulu Suomessa. Arcadan tehtävänä on kehittää ohjausta ja palvelua kotouttamisen tukemiseksi maahanmuuttajille, joilla on edellytys korkeakoulutukseen. Vuonna 2021–2024 kehitetään palvelua, jonka kautta tunnistetaan ja tunnustetaan maahanmuuttajien osaamista ja ohjataan heitä sopiviin koulutuksiin, kieliopintoihin ja urapoluille. Palvelua tarjotaan ruotsiksi ja englanniksi etäpalveluina ja kampuksella. (Arcada ammattikorkeakoulu 2023.)

Karelia-ammattikorkeakoulu tarjoaa maahanmuuttajaopiskelijoille valmentavaa koulutusta, jonka avulla maahanmuuttajien suomen kielen taitoa parannetaan taitotasolta B1 tasolle B2. Valmentavan koulutuksen tavoitteena on auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita pääsemään korkeakouluun Suomessa ja menestymään opinnoissaan. Valmentavassa koulutuksessa annetaan maahanmuuttajille tietoja Suomen eri koulutusvaihtoehdoista, opetuksesta ja ohjauksesta koulutukseen hakemisessa. Valmentavan koulutuksen suorittaneet maahanmuuttajaopiskelijat voi-

vat hakea Karelian tutkinto-opiskelijaksi erillishaun kautta. Lisäksi Karelia tarjoaa erilaisia suomen kielen lyhyitä kurssia, joissa kielitaso on A2.1-B2. Juttuklubi Joensuu tarjoaa mahdollisuuden kaikille maahanmuuttajille, jotka haluavat tavata suomalaisia työnantajia, luoda verkostoja ja keskustella työhön liittyvistä teemoista. (Karelia ammattikorkeakoulu 2023 a.)

Karelian SIMHE-palvelussa on ohjausta korkeakoulutetuille ja korkeakoulutuksesta kiinnostuneille maahanmuuttajille Pohjois-Karjalan ja Itä-Suomen alueella. Kun maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat ohjausta ja apua, he voivat ottaa yhteyttä Karelian SIMHE-palveluihin sähköpostitse ja ohjauspyyntölomakkeella. Lisäksi Karelialla on tarjolla SIMHEapp, joka on mobiilisovellus, ja se on kehitetty korkeakoulutaustaisten maahanmuuttajien tueksi. Sovelluksen avulla voi etsiä koulutus- ja työpaikkoja, tehdä CV:n, luokitella osaamistaan ja lukea tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta. (Karelia ammattikorkeakoulu 2023 b.)

Metropolian SIMHE-palvelu on suunnattu Suomessa asuville maahanmuuttajille, jotka ovat suorittaneet korkeakoulututkinnon tai haluavat hakea suomalaiseen korkeakouluun. Metropolian SIMHE-palveluun kuuluvat ura- ja koulutusohjaus, osaamisen tunnistaminen ja koulutusmahdollisuudet ja korkeakouluopintoihin valmentava koulutus. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2023 a.) Ura- ja koulutusohjauksessa asiantuntija auttaa maahanmuuttajaa hahmottamaan tarpeitaan, vahvuuksiaan ja toiveitaan, joiden mukaan autetaan maahanmuuttajia löytämään sopiva opiskelu- tai urapolku Suomessa. Ohjauksen kieli on suomi tai englanti, ja ohjaus kestää enintään yhden tunnin. Ohjaus toteutetaan verkon, puhelimen välityksellä tai paikan päällä. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2023 b.)

Metropolian Guidance Generalia -ohjausluennot tarjoavat tietoja ja vinkkejä maahanmuuttajille opinto- ja urapolun suunnittelemisessa Suomessa. Guidance Generaliat ovat osa Metropolian SIMHE-palveluja. Luennolla tarjotaan tietoja korkeakouluun hakemisesta, opiskeluvaihtoehdoista sekä opintojen ja urapolun suunnittelusta. Osallistujat ilmoittautuvat etukäteen luennolle, ja luennon jälkeen osallistujat saavat esitysmateriaalit jälkikäteen sähköpostitse. Luento kestää 1–2 tuntia ja kieli on suomi tai englanti riippuen luennosta. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2023c.)

Oulun ammattikorkeakoulussa on tarjolla valmentavan koulutuksen ja ura- ja koulutusohjauksen lisäksi ukrainalaisille avoimet opinnot ja sairaanhoitajan täydennyskoulutus, jossa EU:n ulkopuolella opistotasoisien sairaanhoitajatutkinnon suorittaneilla on mahdollisuus täydentää

osaamistaan ja hakea ammatinharjoittamisoikeutta Valviralta työskennelläkseen sairaanhoitajana Suomessa. (Oulun ammattikorkeakoulu 2023 a.)

Oulun ammattikorkeakoulussa on tarjolla myös maahanmuuttajille digikoulutukset selkokielellä suomeksi, ja suomen kielen taidossa tasoksi vaaditaan A2-B1. Hanke oli käynnissä 01.09.2021-31.07.2023 välisenä aikana. Digitaatio vaaditaan jokapäiväisessä elämässä, kuten opiskelussa ja työelämässä. SelkoDigi-hankkeella vastataan maahanmuuttajien ja muiden heikossa asemassa olevien henkilöiden tarpeeseen hallita korkeamman tason digitaaliset järjestelmät ja ohjelmat. Näin parannetaan heidän integroitumistaan yhteiskuntaan, täydennys- ja jatko-opiskelumahdollisuuksiaan sekä työllistymistään. (Oulun ammattikorkeakoulu 2023 b.)

Tampereen ammattikorkeakoulussa on tarjolla samoja palveluita maahanmuuttajille kuin edellä mainituilla ammattikorkeakouluilla, paitsi erona on kielitesti. Kielitestin avulla maahanmuuttaja voi testata omaa suomen kielen sanastonsa määrän eli arvioida sitä, kuinka paljon sanoja he tietävät suomen kielessä. Testi sopii erityisesti aikuisille kielenkäyttäjille, jotka harkitsevat korkeakouluopintoja. Tampereen ammattikorkeakoulu tarjoaa kielikurssit omille opiskelijoilleen tai korkeakouluun hakeneille. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2023.)

Näiden tietojen pohjalta huomataan, että ammattikorkeakoulujen SIMHE-palvelun kautta annetaan maahanmuuttajille erilaista ohjausta ja neuvoa jatkokoulutukseen ja urasuunnitelmiin. Seuraavaksi tuon esille maahanmuuttajaopiskelijoille tarjottuja tukipalveluja ammattikorkeakoulussa.

4.2 Tukipalvelut ammattikorkeakoulussa opiskeleville

4.2.1 Tukihenkilö

Tukihenkilö auttaa ihmisiä pärjäämään arjen elämässä, selittää vaikeita asioita ja näyttää, miten jokin asia tehdään. Tukihenkilö voi olla joku tuttu ihminen tai ammatillinen. Ammatillinen tukihenkilö työskentelee yleensä sosiaali-, terveys- tai kasvatusalalla. Tukihenkilön apua voi saada sosiaalitoimistosta, vammaispalvelusta, lasten suojelun avopalveluista ja näistä järjestöistä, kuten Suomen Punainen Risti, Mannerheimin lastensuojeluliitto ja Pelastakaa Lapset, kun elämässä olisi erilaisia haasteita ja vaikeuksia. (Kehitysvammaisten tukiliitto 2017.) Tukihenkilö voi auttaa ihmisiä erilaisissa tilanteissa ja toimialoissa, ja hänen työnsä on merkityksellistä, koska hän auttaa ihmisiä pääsemään esteiden läpi ohjaamalla ja auttamalla. Tukihenkilön työtä

voitaisiin hyödyntää kaikissa tilanteissa, missä ihmiset tarvitsisivat apua ja tukea, esimerkiksi maahanmuuttajaopiskelijoiden kohdalla ammattikorkeakoulussa.

Janatusen (2021) opinnäytetyössä on todettu, että Laurea-ammattikorkeakoulussa on palkattu suomalaistaustaisia opiskelijoita harjoittelun jaksolla kolmeksi kuukaudeksi tukihenkilön toimenkuvaan maahanmuuttajaopiskelijoille, jotka tulivat Kiinasta Laurea-ammattikorkeakouluun opiskelemaan sairaanhoitajaksi. Tukihenkilön työnä on hakea opiskelijoita lentokentältä, antaa ohjausta ja tukea maahanmuuttajaopiskelijoita arjen elämässä ja opiskelussa, kuten pankkiin, Kelaan ja ostoksien tekemiseen ja kulttuurin tutustumiseen liittyvissä asioissa. Opiskelussa tukihenkilö ohjaa maahanmuuttajaopiskelijoita käyttämään koulun järjestelmiä ja opiskeluvälineitä, kuten Peppiä, sähköpostia ja Googlea. Tämän tukihenkilön työn tarkoituksena tukee maahanmuuttajaopiskelijoiden kotoutumista. (mt., 18, 26,30.) Tämän tutkimuksen mukaan tukihenkilö on tärkeä maahanmuuttajaopiskelijoille. Tukihenkilön ei pitäisi onnistua vain sosiaalialoilla, vaan se kelpaisi monissa aloissa.

4.2.2 Mentori

Turun ammattikorkeakoulun POLULLA-hankkeessa oli kymmenen maahanmuuttajataustaista opiskelijaa, jotka suorittivat sosionomin opintoja polkuopiskeluväylän kautta ja saivat hakea tutkinto-opiskelijoiksi, jos ovat suorittaneet 35 opintopistettä vuoden aikana. Hankkeessa maahanmuuttajaopiskelijat suorittivat opintoja muiden suomalaisten sosionomiopiskelijoiden kanssa samassa ryhmässä. Hankkeen aikana tarjottiin maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille suomen kielen opinnoissa ja opintojen ohjauksessa mentori, opettajatuutori ja S2-opettaja. Lisäksi tarjolla oli sosionomiopiskelijoiden toteuttamia vertaistukipajoja, jotka keskittyivät tenttiin lukemiseen, suomen kielen keskusteluryhmiin, työelämän tutustumiskäynteihin ja yksilöohjauksiin. (Laakso & Merta 2020, 61,67.)

POLULLA-hankkeessa mentori auttoi maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita vahvistamaan opiskeluitsetuntoa ja antamaan tukea opiskelussa. Mentori kysyi opiskelijoilta, millaista apua ja tukea opiskelijat kaipaavat mentorilta sekä antoi apua ja tukea opiskelijoiden tarpeen mukaan. Jos maahanmuuttajaopiskelijat eivät ymmärtäneet hyvin luennon sisältöjä, sitten hän selitti asioita vielä pienessä ryhmässä. Hän antoi apua ja tukea sekä yksilön että ryhmän ohjauksessa. Hän järjesti tukipajoja, joissa hän auttoi ja tuki tehtävien ymmärtämisessä, kirjoittamisessa ja opiskelun suunnittelussa. Mentori tutustui myös opiskelijan elämäntilanteeseen ja otti huomioon maahanmuuttajan kulttuuriin ja elinpiiriin liittyviä asioita. POLULLA-hankkeessa

tarjottiin S2-opetusta maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. S2-opetus tarjosi opiskelijoille tukipajoja ja opettajille selkokielisyyden ja kielitietoisen opetuksen valmennusta. (Laakso & Merta 2020, 65,67.)

4.2.3 S2-opetus ja kielenkurssi

Owalgrouppin selvityksessä S2-termillä tarkoitetaan sekä suomea että ruotsia toisena kielenä (Owalgroupp 2022, 7). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. S2-opetuksen, johon ei sisälly suomen kielen tuki- tai erityisopetusta, tavoitteena on pyrkiä antamaan valmiuksia vuorovaikutustilanteissa toimimiseen sekä kielen, kirjallisuuden ja kulttuurisen ymmärtämiseen. (Opetushallitus 2023 c.) S2-opetus tarjotaan maahanmuuttajataustaisille varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa. Tutkimuksen mukaan korkeakouluissa S2-opetusta tarjotaan vielä vähän, vaikka S2-opiskelijoiden osuus on lisääntynyt selkeästi. Ammattikorkeakoulussa lisäys oli vuonna 2015 1,8 % ja vuonna 2021 3,1 %. Viisitoista ammattikorkeakoulua järjestää kielitaitotason (B1, B2) ja S2-opetusta opiskelijoille joko itse tai yhteistyönä toisen ammattikorkeakoulun kanssa. Näistä ammattikorkeakouluista seitsemän tarjoaa opiskelijoille S2 kielitaitotason opetusta (C1, C2). S2 opetusta on tutkittu hyvin vähän ammattikorkeakouluissa johtuen sen tarjonnan puutteesta. Haasteena on esimerkiksi niukat resurssit, vähän päteviä S2-opettajia rekrytoinnissa, aikataulut, opiskelijoiden motivaatio ja niin edelleen. (Owalgroupp 2022, 6, 183, 184, 190.)

Tampereen ammattikorkeakoulussa on tarjolla maahanmuuttajaopiskelijoille tai korkeakoulutukseen suunnitteleville hakijoille erilaisia kielikursseja, kuten YKI-testiin valmentava kurssi verkossa, suomen kielen kirjoittamisen kurssi verkossa (vaadittu taitotaso B1), suomen kielen tekstin ymmärtämisen kurssi verkossa (vaadittu taitotaso B 2.1) ja suomen kielen kirjoittamisen kurssi, joka liittyy opiskeluun ja työhön (vaadittu taitotaso on C1). (Tampereen ammattikorkeakoulu 2023.)

Turun ammattikorkeakoulussa on tarjolla suomi toisena kielenä eli S2-opintoja yhteisesti kaikille Turun ammattikorkeakoulun maahanmuuttajaopiskelijoille riippumatta koulutusalaista ja siitä, että suorittaako AMK tai YAMK-tutkintoa, polkuopintoja tai jotakin muuta avoimen

AMK:n opintokokonaisuutta. Maahanmuuttajaopiskelijat voivat opiskella suomea toisena kielinä eri kielitaitotasolla (A1-C1). Osalle S2-opintojaksoista voivat osallistua myös muut kuin Turun AMK:n opiskelijat. (Turun ammattikorkeakoulu 2023.)

4.2.4 Opettajatuutori

POLULLA-hankkeen opettajatuutori laati henkilökohtaisen opetussuunnitelman opiskelijan kanssa ja antoi opiskelijoille tukea oppimisprosessissa. Hän järjesti noin kaksi tapaamista kuukaudessa, ja lisäksi opiskelija sai varata henkilökohtaisia keskustelu-aikoja tuutoriopettajalle tarvittaessa, esimerkiksi keskusteluihin liittyviin arjen kokemuksiin ristiriitoihin ja ajan jakamiseen. Hän auttoi maahanmuuttajaopiskelijoita vahvistamaan opiskeluitsetuntoa, opiskeluvaihtoehtoja ja opintojen etenemistä. (Laakso & Merta 2020 69.)

Minä olen myös itse kokenut saaneeni opettajatuutorilta apua ja tukea avoimessa yliopistossa. Avoimessa yliopistossa tarjolla olevaa maahanmuuttajille suunnattua palvelua voisikin soveltaa myös ammattikorkeakoulussa. Maahanmuuttajaopiskelijana koin sen hyvin merkitykselliseksi. Avoimessa yliopistossa opettajatuutori antoi monenlaisia infoja opintojen alussa ja auttoi opetusjärjestelmien käytössä. Hän antoi tukea raporttien ja esseiden kirjoittamisessa sekä Microsoft Officen käytössä, kuten raportin kansilehdin ja sisällysluettelon ja sivunumeron laittamisessa. Hän auttoi myös tiivistämään opintojen oppimateriaaleja selkokieleksi ja pitää luentoja uudelleen selkokielellä maahanmuuttajaopiskelijoille. Ensimmäinen luento on tarkoitettu kaikille yliopiston oppilaille, mutta maahanmuuttajaopiskelijana emme ymmärrä luennon sisältöä. Tämän takia opettajatuutori selitti sitä selkokielellä maahanmuuttajaopiskelijoille pienessä ryhmässä. On tärkeää, että opintojen alussa hän vastasi opiskelijoiden kysymykseen aktiivisesti, jolloin opiskelijat saivat apua ja tukea heti. Opettajatuutori keskustelee opiskelijoiden kanssa ja kysyi usein opiskelijoilta tuen tarpeita, joiden mukaan hän antoi tukea sekä ryhmän että yksilön ohjauksessa.

5 TUTKIMUSPROSESSI JA AINEISTONHANKINTAMENETELMÄT

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, jonka keskeinen ominaispiirre on tarkastella ihmisten subjektiivisia kokemuksia ja näkemyksiä. Tutkimus on aineistolähtöinen, joka tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa käytetään paljon haastateltavien lauseita ja sanoja sekä on vuoropuhelua teorian ja aineiston välillä aineiston analysoinnissa ja tulkinnassa. (Puusa & Juuti 2020, II.) Opinnäytetyössäni haluankin tuottaa rikasta ja yksityiskohtaista tietoa tutkittavasta ilmiöstä haastateltavilta. Aineistonhankintamenetelmät ovat benchmarkkausmenetelmä, puolistrukturoitu asiantuntijahaastattelu sekä ryhmähaastattelu Humakin maahanmuuttajaopiskelijoille pidetyssä työpajassa.

Benchmarking on kehitysmenetelmä, jonka avulla tarkastellaan ja havainnoidaan muiden vahvuuksia ja hyviä puolia, joita voidaan soveltaa palvelun kehittämisessä. Se ei tarkoita kopiointia, vaan opitaan muilta parhaat ideat, ja menetelmää siten kehitetään paremmaksi. Kehitystä ei tapahdu niin sanotusti nollasta, vaan jatketaan siitä, mihin muut ovat jo päässeet. (Tuominen, Niva 2021, 28–33.) Benchmarkkausmenetelmän avulla tutkin, mitä tukipalveluita muissa ammattikorkeakouluissa on tarjolla maahanmuuttajaopiskelijoille. Päädyin ensisijaisesti selvittämään, mitä SIMHE-palveluilla tarkoitetaan, ja mitä palveluja muissa ammattikorkeakouluissa on tarjolla.

Benchmarkkaukseen valitsin kiinnostusta herättäneet Turun ammattikorkeakoulun ja Metropolia ammattikorkeakoulun maahanmuuttajille suunnatut palvelut. Koska MOI-ohjauspalvelussa tarjotaan monipuolisesti esimerkiksi suomen kieleen liittyvää tukea maahanmuuttajaopiskelijoille. Metropolian ammattikorkeakoulu lähti aikaisin kehittämään maahanmuuttajaopiskelijoiden palvelua. Huomasin, että SIMHE-palvelussa on nostettu esiin Metropolian ammattikorkeakoulu, joka olikin ihan ensimmäinen vastuukorkeakoulu SIMHE-palvelun pilottivaiheessa vuonna 2016. Tämä on mainittu 4 luvussa.

Lähetin haastattelupyynnön helmikuussa MOI-ohjauspalveluun sähköpostitse, ja sain nopeasti myönteisen vastauksen. Tämä tarkoitti sitä, että joku ammattilainen osallistuu haastatteluun. Samoihin aikoihin lähetin Metropolian SIMHE-palveluun sähköpostia ja kysyin, millaisia tukipalveluja on tarjolla maahanmuuttajaopiskelijoille SIMHE-palvelun lisäksi. Sieltä sain neuvoa esimerkiksi sairaanhoitajakoulutuksesta, joka on englanniksi maahanmuuttajaopiskelijoille. Tässä koulutuksessa opetuskieli on englanti, mutta kuitenkin tarjolla on myös suomen

kielistä opetusta. Olen kiinnostunut siitä, että millaista suomen kielen tukea on tarjolla maahanmuuttajalle tässä koulutuksessa, jotta opiskelijat pärjäävät suomen kielellä tulevaisuudessa työelämässä. Sain Metropolian haastateltavalta myönteisen vastauksen. Sen jälkeen lähetin tutkimuslupahakemuksen molemmille kouluille ja tiedustelin tutkimusluvan hakemista molemmille haastateltaville. Sovittiin, että katsotaan haastattelun aikataulua, kun olen saanut tutkimusluvan. Molemmat asiantuntijahaastattelut pidettiin maaliskuussa. Tutkimuksessani kaikki haastattelut ovat anonymoituja, ja kahdesta asiantuntijahaastattelusta on tehty litterointi. Tätä tutkimusta varten olen hakenut kolme tutkimuslupaa eli haastatteluita ja työpajaa varten Metropolian, Turun ja Humanistisen ammattikorkeakouluista.

Haastattelu, joka on joustava menetelmä, voidaan toteuttaa monella tavalla erilaisissa tilanteissa, joissa haetaan tutkimuskysymyksiin liittyviä tietoja ja vastauksia. Haastattelun metodinen etu on se, että voidaan valita haastateltavia, joilla etukäteen tiedetään olevan kokemusta ja tietoa tutkittavasta aiheesta ja ilmiöstä. (Puusa & Juuti 2020, 6.) Haastattelussa yritin saada haastateltavilta kysymysten avulla monipuolisia tietoja, jotka liittyvät tutkittavaan aiheeseen. Aineiston keruussa asiantuntijan haastattelutyypit kuuluvat puolistrukturoituun haastatteluun. Asiantuntijahaastattelussa lähetin haastateltaville kysymykset ennen haastattelua, jotta saisin merkityksellistä tietoa tutkimuksen näkökulmasta. Toisaalta haastateltavat saivat tarpeeksi aikaa miettiä vastauksia etukäteen halutessaan ja vastata vapaasti näihin kysymyksiin. Puolistrukturoidun haastattelun etuna on se, että minä tutkijana saan kaikilta haastateltavilta näkemyksiä tutkimukseni keskisiin ja etukäteen määrittelemiini aiheisiin kunkin haastateltavan itse sanoittamina. (mt., 6.)

Turun ammattikorkeakoulun MOI-ohjauspalvelun asiantuntijahaastattelun kysymykset:

1. Millainen MOI-ohjauspalvelu on?
2. Miten ja millä tavalla tarjotaan tukea ja ohjausta maahanmuuttajaopiskelijoille MOI-ohjauspalvelussa? Millainen prosessi se on?
3. Millaisia asiantuntijapalveluita tarjotaan MOI-ohjauspalvelussa?
4. Millaista tukea ja ohjausta tarvitaan eniten?
5. Miten huomioitte monikulttuurisuuden ja eri kielitaustat ohjauksessa ja opetuksessa?
6. Mitä asioita tarvitsisi edelleen kehittää maahanmuuttajaopiskelijoiden ohjauksessa ja tukemisessa tulevaisuudessa?

Metropolian ammattikorkeakoulun asiantuntijahaastattelun kysymykset. Sairaanhoidaja (AMK)-koulutuksesta maahanmuuttajille (englanniksi).

1. Kuinka paljon maahanmuuttajaopiskelijoita on tässä koulutuksessa?
2. Millaista tukea ja ohjausta on tarjolla/on tarjottu arjen opetuksessa?
3. Mitkä ovat olleet suurimpia haasteita opiskelussa?
4. Minkälaiset haasteet korostuvat opintojen eri vaiheissa?
5. Miten huomioitte monikulttuurisuuden ja eri kielitaustat ohjauksessa ja opetuksessa?
6. Mitä asioita tarvitsisi edelleen kehittää maahanmuuttajaopiskelijoiden ohjauksessa ja tukemisessa tulevaisuudessa?

Näiden kahden asiantuntijahaastattelun ja muiden aiemmin tutkittujen tietojen avulla olen löytänyt muutaman toimintamallin Humakin maahanmuuttajaopiskelijoille. Sen jälkeen järjestin Humanistisen ammattikorkeakoulun maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille työpajan, jossa kysyin heiltä mielipiteitä palvelun kehittämisehdotuksesta ja heidän tuen tarpeista eri opintojen vaiheissa. Lopuksi pyysin heitä kirjoittamaan tulevaisuusmuisteluja.

Työpajaan on valittu Humakin maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita, jotka opiskelevat eri aloja. Työpajaan osallistujien pyytäminen oli hieman hankalaa, koska tutkijana minulla ei ole osallistujien yhteystietoja. Pyysin opinnäytetyön tilaajaa eli Humakin asiantuntijaa lähettämään tutkimuksesta informointia Humakin maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, jotka voisivat ottaa yhteyttä minuun, jos joku haluaisi osallistua työpajaan. Ensimmäisen pyynnön jälkeen kaksi osallistujaa ilmoitti minulle osallistumisestaan työpajaan, ja toisen kerran jälkeen yksi osallistuja tuli lisää. Lopuksi tuli kolme osallistujaa työpajaan. Lähetin tutkimuspyynnön myös Humakin yleiseen teamsiin, mutta sieltä en ole saanut yhtään osallistujaa.

Työpaja pidettiin toukokuun alussa, ja työpajassa tiedonkeruun menetelmä on ryhmähaastattelu ja narratiivinen lähestymistapa. Lisäksi työpajassa käytin Padletia, johon pyysin osallistujia kirjoittamaan vastaukset. Ideana oli saada monipuolisesti tietoja sekä Padletista että keskustelusta. Ryhmähaastattelu tarkoittaa sitä, että haastattelussa on samalla kertaa useita haastateltavia, joilta on mahdollisuus saada monipuolisesti tietoja, ideoita ja mielipidettä palvelun kehittämisehdotuksesta. Ryhmähaastattelu on joustava ja monikäyttöinen menetelmä, jossa haastateltavat

voivat keskustella aiheesta vapaasti yhdessä tutkijan johdolla. Silloin voidaan saada monipuolisia tietoja tutkittavasta ilmiöstä haastateltavien keskustelun kautta. (Puusa & Juuti 2020, 6.) Työpaja jaetaan kolmeen osioon, joissa käsitellään erilaisia asioita kysymyksiä avulla.

Työpaja osio 1:

Miksi valitsin tämän aiheen?

- Perustana omat opiskelukokemukseni ja Karvin tutkimus.
- Kehittävä harjoittelun kautta syntyi ideoita työhön (Saako oppia -hankkeessa) Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia.

Mikä opinnäytetyön tavoite on?

- Löytää käytännöllisiä ohjauspalveluja tilaajalle.
- Opiskelijoiden hyvinvoinnin, tasavertaisuuden ja osallisuuden edistäminen.

- Millaista tukea ja ohjausta olet saanut Humakissa?
- Millaista tukea ja ohjausta tarvitsitte/kaipaisitte lisää tai enemmän opiskellessasi Humakissa?
- Missä vaiheessa opintoja tukea erityisesti tarvitaan?

Kuvio 1. Tutkijan tekemä ppt työpajassa

Ensimmäisessä osiossa kerroin työpajan osallistujille opinnäytetyön aiheesta ja tavoitteesta sekä oman tuen tarpeista opiskelussani ammattikorkeakoulussa. Sitten pyysin osallistujia kirjoittamaan vastaukset Padlettiin kolmen kysymyksen avulla, minkä jälkeen keskusteltiin näistä asioista lisää.

Työpaja osio 2:

Kuvio 2. Tutkijan tekemä ppt työpajassa

Benchmarkkauksen perustuvia tietoja

Muissa ammattikorkeakoulussa on tarjolla:

- 1) **Moi-ohjauspalvelu** Turun AMK tarjoaa **tukea ja ohjausta suomen kielen liittyviin asioihin**. Esim. (Essee, raportti, tenttimateriaalin ja ohjeen ymmärtäminen)
- 2) **Tukihenkilö**. Laurea palkkasi omia opiskelijoita kolmeksi kuukaudeksi tukemaan maahanmuuttajaopiskelijoiden kotoutumista.
- 3) **Oma nettisivu** maahanmuuttajaopiskelijoille. (Selkokielellä)

Kehittämisehdotukset maahanmuuttajaopiskelijoiden suunnatusta tukipalvelusta/ohjauspalvelu Humakille:

- 1) Opinto-ohjaaja/Tuutori/maahanmuuttajaopiskelijoille. S2-opettaja?
- 2) Tukihenkilö/Mentori: Suomalaisopiskelija antaa maahanmuuttajaopiskelijoille tukea ja apua. Suorittaa opintopistettä tai harjoittelun jaksolla.
- 3) Oma nettisivu maahanmuuttajaopiskelijoille. (Hyödy myös muille opiskelijoille, joilla on lukihäiriö).

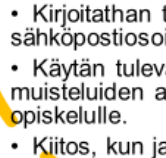
Toisessa osiossa esittelin osallistujille benchmarkkauksen kautta palveluita, kuten MOI-ohjauspalvelu, tukihenkilö ja oma nettisivu, joiden mukaan palvelua voidaan soveltaa myös Humakin käyttöön. Kysyin osallistujilta mielipiteitä palvelun kehittämisehdotuksesta kysymyksien avulla Padletissa. Tässä osiossa me keskustelimme ensin näistä kehittämisehdotuksista, minkä jälkeen he kirjoittivat lisää mielipiteitään Padlettiin.

Työpajan osio 3:

Tässä osiossa kerroin osallistujille tulevaisuudenmuistelusta. Pyysin heitä kirjoittamaan tulevaisuusmuisteluja, jotta voisin tunnistaa syvemmin opiskeluun liittyviä yksilöllisiä kokemuksia. Se kuuluu narratiivisen tutkimuspiirteeseen. Narratiivinen lähestymistapa tarkoittaa sitä, että tarinat tai kertomukset ovat keinoja kommunikoida, järjestää, selittää ja ymmärtää inhimillistä elämää ja ihmisten keskinäisiä suhteita. Tulevaisuusmuistelun kautta tuotetaan, rakennetaan ja välitetään tutkittavien kertomuksen todellisuutta. Narratiivisuus viittaa elämässä kolmeen olomuotoon, kuten kertomukseen, sisäiseen tarinaan ja elettyyn tarinaan. Kertomus tarkoittaa sitä, että haastateltavat kertovat tapahtumat sanallisena tai kuvallisena esityksenä. Sisäinen tarina on sitä, että haastateltavat ennakoivat ja tulkinnat ovat mielessä tapahtumia. Eletty

tarina on aluista, keskikohdista ja loppuista muodostuvia elämän episodeja. Tarinalla voi jäsentää tapahtumaketjuja, ne voivat olla takanapäin ja myös ennakoida tulevaa. (Puusa & Juuti 2020,14.)

Kuvio 3. Tutkijan tekemä ppt työpajassa

-
- Tulevaisuusmuistelu
 - Siirry ajassa eteenpäin hetkeen, jolloin olet juuri valmistunut ja suorittanut tutkinnon.
 - Mieti, miltä sinusta tuntuu juuri nyt.
 - Palaa muistoissa taaksepäin ja kirjoita vapaamuotoinen muistelu pohtien seuraavia kysymyksiä:
 - Mistä erityisesti onnittelet itseäsi nyt, kun olet valmistunut?
 - Missä onnistuit?
 - Mitä haasteita mahdollisesti kohtasit? Mistä sait tarvitessasi apua tai tukea?
 - Mikä auttoi sinua jaksamaan ja voimaan hyvin?
 - Mitkä keinot ja asiat auttoivat sinua saavuttamaan unelmasi ja tavoitteesi? Mistä haluat erityisesti kiittää itseäsi?
 - Kirjoitathan tulevaisuusmuistelu word-dokumentiksi ja lähetä se minun sähköpostiosoitteeseen:
 - Käytän tulevaisuusmuisteluita nimettömänä lähdeaineistona opinnäytetyössäni. Niiden muisteluiden avulla voidaan tunnistaa myös ohjauksen ja vertaistuen merkityksiä opiskelulle.
 - Kiitos, kun jaat tarinasi.
-

Työpajassa selitin osallistujille, mitä tulevaisuusmuistelu tarkoittaa ja miksi pyysin heitä kirjoittamaan sitä. Kysyin heiltä, haluavatko he kirjoittaa sitä heti työpajassa, minkä jälkeen lähetävät sen minun sähköpostiini vai haluavatko kirjoittaa rauhassa ja palauttaa sen toisena päivänä. Yksi osallistuja halusi palauttaa heti työpajan jälkeen, ja toinen osallistuja halusi kirjoittaa rauhassa ja palauttaa toisena päivänä. Kolmas osallistuja tuli työpajaan, kun olimme lopettaneet, koska hän muisti päivämäärän väärin. Jatkoin työpajaa hänen kanssaan kahdestaan, ja hän osallistui noin 20 minuutin ajan työpajaan, koska hänellä oli meno työpajan jälkeen. Me ehdimme hyvin keskustella hänen tuen tarpeistaan opiskelussa ja tukipalvelun kehittämisehdotuksesta. Työpajan lopussa kerroin kaikille osallistujille tutkimuksen henkilötietojen käsittelystä ja siitä, että osallistujilla on anonymiteetti.

6 TUTKIMUKSEN TULOS JA ANALYYSI

Tässä luvussa tuodaan esille haastatteluista ja työpajasta tulleita tuloksia. Laadullisen tutkimuksen analyysissa aineistoa tarkastellaan, havainnoidaan, tulkitaan ja hahmotetaan osana tutkimuksen kokonaisuutta. Laadullisen aineiston analyysin tavoitteena on tuottaa rikas ja perusteltu tulkinta. (Puusa & Juuti 2020, 9.) Yritän perehtyä jokaiseen tapaukseen huolellisesti ja käsittelemän jokaista tapausta yksittäisenä kokonaisuutena. Analyysin lähestymistavassa keskityn enemmän teoriasidonnaiseen, joka tarkoittaa sitä, että analyysin menetelmä on aineistolähtöinen, mutta samalla käytetään tutkimuksessa esiteltyjä aiempia teoriatietoja. Analyysissa ajatukseksi nostaa olennainen esiin aineistosta, ja haastattelusta nostetut otteet kirjoitan arkikielellä. Minä olen lukenut ainakin kolme kertaa asiantuntijan haastattelun litterointeja ja nostan tärkeät tiedot esiin. Kirjoitin ensin työpajan keskusteluamme Word-tiedostoon huolellisesti, ja tuon työpajasta tulleita tärkeitä tietoja keskusteluistamme. Pilkon aineistoa osiin ja tarkastelen sitä teorian avulla, mikä lisää ymmärrystä tutkittavasta aiheesta. Opinnäytetyössäni on tehty kolme tutkimusta, ja tuon näitä tietoja seuraavan järjestyksen mukaan eli Turun amk:n MOI-ohjauspalvelu, Metropolian sairaanhoitajan koulutus ja Humakin työpaja.

6.1 Turun ammattikorkeakoulun MOI-ohjauspalvelut

Haastateltavan mukaan MOI-ohjauspalvelu ei vastaa täysin SIMHE-palvelua, mutta se on samakaltainen. Palvelu käynnistyi 2021 vuoden alusta. Se palvelee sekä oman koulun sisäisiä opiskelijoita että Turun AMK:n ulkopuolisia henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneet korkeakouluopiskelusta. Turun AMK:n omat opiskelijat ovat tutkinto-opiskelijoita tai opiskelevat joko valmentavassa koulutuksessa tai avoimen opintoja. Omat opiskelijat tarvitsevat tukea ja apua suomen kieleen liittyvissä asioissa, kuten esseen, raportin ja opinnäytetyön kirjoittamisessa, tenttimateriaalin ymmärtämisessä ja palvelujärjestelmän käytössä, kuten Teamsiin liittymisessä, jos opiskelijoilla aiemmin ei ole kokemusta ja oppimistehtävästä. He tarvitsevat apua myös opiskeluun liittyvien tietojen ja materiaaleiden hakemisessa. Ohjauksessa MOI-ohjauspalvelun ohjaajat eivät välttämättä ymmärrä kaikkia opintojakson sisältöjä, mutta ohjaaja voi käydä tentin materiaalin läpi opiskelijoiden kanssa ja auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita ymmärtämään vaikeita termejä. Valmentavan koulutuksen opiskelijat haluavat joskus tietää myös maisteritason koulutuksesta, jos heillä on jo kandidaattitason korkeakoulututkinto. Ulkoiset ohjausasiakkaat kysyvät neuvoa tällä hetkellä enemmän kuin AMK:n omat sisäiset opiskelijat, esimerkiksi

koulutuksen ilmoittautumisesta ja opiskelun mahdollisuudesta jne. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Eli tosi laajasti erilaista oppimistukea tarjotaan meidän omille opiskelijoillemme, sen lisäksi voi palvella myös ulkoisia asiakkaita, joita nyt jo kysytään meiltä jo enemmän kuin meidän omia sisäisiä opiskelijoitamme. Tosi paljon kysyä opiskelun mahdollisuudesta, erilaisista koulutuksista, miten ja milloin niihin voisi hakea. Voidaan tavata asiakkaita ja katsoa yhdessä hakulomaketta ja täyttää yhdessä. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Näiden tietojen mukaan tulee esiin, että maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat ammattilaisilta erilaista apua ja ohjausta sekä opinnoissa että opintoihin hakemisessa. MOI-ohjauspalvelu tunnistaa laajasti maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeita, joiden mukaan on tarjolla monipuolisesti apua ja tukea kaikille maahanmuuttajaopiskelijoille riippumatta koulutuksista ja asumisalueesta. Haastateltavan mukaan maahanmuuttajaopiskelijat lähettävät avunpyyntöjä MOI-ohjauspalveluun sähköpostitse tarvittaessa ja kertovat avun tarpeitaan asiantuntijalle. MOI-ohjauspalvelussa työskentelee neljää asiantuntijaa, ja heillä on yhteinen sähköpostitili. Kun opiskelija lähettää sähköpostia pyytäänsä apua, silloin palvelun asiantuntijat katsovat ohjauksen tarvetta. Asiantuntijoista auttaa se, kuka ehtii auttamaan tai se, kenellä on avuntarpeeseen vastaava ammattiosaaminen. Asiantuntijat antavat apua ja ohjausta kampuksella tai verkossa, kuten sähköpostilla, Teams-yhteydellä tai puhelimitse tarvittaessa. Opiskelijat aina saavat apua ja tukea tarvittaessa, esimerkiksi isossa kirjoitustehtävässä, kuten opinnäytetyössä, ja tapaamisajan voi varata useamman kerran. MOI-palvelussa ohjataan myös yhteishakuun, tutkintokoulutuksiin ja valmentaviin koulutuksiin liittyvissä asioissa. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Joskus voidaan tavata useamman kerran, jos joku kirjoittaa esimerkiksi opinnäytetyötä ja haluaa kielestä palautetta, silloin voi olla tunnin tapaaminen ei välttämättä riitä, silloin voidaan tavata kolme ja neljä kertaa. Käydään ihan tekstiä läpi ja katsotaan parisivua ja katsotaan taas seuraavalla kerralla lisää. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Näiden apujen lisäksi ohjaustyössä asiantuntijat ottavat erityisesti huomioon monikulttuurisuuden ja eri kielitaustat. Kulttuuri tulee esiin koulutustyypeissä ja koulutusjärjestelmässä. Alkuperämaan koulutusjärjestelmä ja opiskelukulttuuri voivat olla hyvinkin erilaisia kuin Suomessa. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Suomalainen koulutusjärjestelmä ja ulkomaalaiskoulutusjärjestelmät, ne ovat kulttuurisia asioita, mitä usein nousee. Toinen monikulttuurisuuteen liittyvän jutun, kuten opiskelukulttuuri, mitä Suomessa on tärkeä siinä opiskelussa ja tarvitaan itseohjautumista. Meillä voi henkilökunta etunimellä kutsua ja voi pyytää apua, siinä ei ole mitään pahaa, ja avoimuuksia yhdessä tekemisen kulttuuria opiskelijoiden

kanssa. Henkilökunta ja opiskelijat voivat olla melkein kuin työkavereita. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Monikulttuurisuus koskee monenlaisia asioita, ja se näkyy arjen opiskelussa. Maahanmuuttajaopiskelijat tulevat eri maista ja käsittelevät asioita eri tavoin. Maahanmuuttajaopiskelijan opiskelustrategia ei välttämättä sovellu suomalaiseen ammattikorkeakouluun. Suomen opiskelukulttuuri, kuten itseohjautuvuus, itsenäinen opiskelu, ryhmätyö ja lehtorin kanssa yhteistyö, saattaa tulla maahanmuuttajaopiskelijoille yllätyksenä. (Laakson & Merta 2020, 66.) Monikulttuurisessa ohjauksessa on tärkeää, että tunnistetaan kulttuurisia eroja ja kunnioitetaan monikulttuurisuutta sekä tiedostetaan ja annetaan riittävästi suomen kulttuuriin liittyviä tietoja maahanmuuttajaopiskelijoille. Ohjauksessa ammattilaisen tulee ystävällinen, avoin, rohkaiseva ja huumorintajuinen, jolloin pystytään luomaan turvallinen ja luotettava ilmapiiri maahanmuuttajien kanssa. (Löf & Kautto 2017,17.)

Näiden monipuolisen palvelujen lisäksi MOI-ohjauspalvelu haluaisi kehittää vielä asioita tulevaisuudessa, esimerkiksi tarjota vielä enemmän tukea vasta Suomeen saapuville maahanmuuttajille, koska kohderyhmä nousee vahvasti esiin. Lisäksi MOI-ohjauspalvelu haluaisi tarjota enemmän tukea ammattikorkeakoulun sisäisille opiskelijoille, jotka suorittavat opintoja englanniksi. Turun ammattikorkeakoulussa ollaan kehittämässä Monikulttuurisuus työyhteisössä ja opetuksessa verkkokurssia, joka on suunnattu ensin henkilöstölle ja myöhemmin opiskelijoille. Tämä kurssi ei varsinaisesti liity MOI-palveluun, vaan yleisemmin Turun AMK:ssa tehtävään kehittämistyöhön.

Ollaan tekemässä verkkokurssia, mikä ensin meidän henkilöstöllemme suunnattu, jokainen opettaja ja muu henkilöstöjäsen kaikki osaisi toimia kielitietoisesti ja kulttuuritietoisesti monimuotoisessa yhteistyö yhteisössä. Se on tärkeä juttu. Aiotaan tehdä vähän samalainen kurssi meidän opiskelijoillemme, jotka osaisivat mahdollisemman hyvin monimuotoisesti yhdessä toimia. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Haastattelun kautta huomataan, että MOI-ohjauspalvelu on tosi tärkeä maahanmuuttajaopiskelijoille. Palvelussa huomioidaan sensitiivisesti opiskelijoiden tuen tarpeita. Palvelua kehitetään siis hyvin tarvelähtöisesti.

Monikulttuuritietoisuus ja kielitietoisuus ovat tärkeitä, sillä kaikkien olisi hyvä tietää, mitä ne tarkoittavat, ja miten niitä toteutetaan kulttuuriyhteisössä. Kulttuuri tarkoittaa tietyn ihmisryhmän käyttäytymistä ja tapaa, kuten pukeutumista, kieltä, asumista, ruokailua, ihmisarvoja, uskontoa, sukupuolia, uskomuksia ja niin edelleen. Monikulttuurisuus viittaa siihen, että yhteiskunnassa

on erilaisia kulttuurisia yhteisöjä. Oppilaitosten kansainvälistymisen myötä vaaditaan ammatillisilta kieli- ja viestintätaitoja sekä monikulttuurista osaamista. Monikulttuurisessa ohjauksessa avoimuus ja aktiivisuus vuorovaikutus sekä joustavuus ovat tärkeitä maahanmuuttajien kanssa. (Rantala 2010, 35, 99–104.)

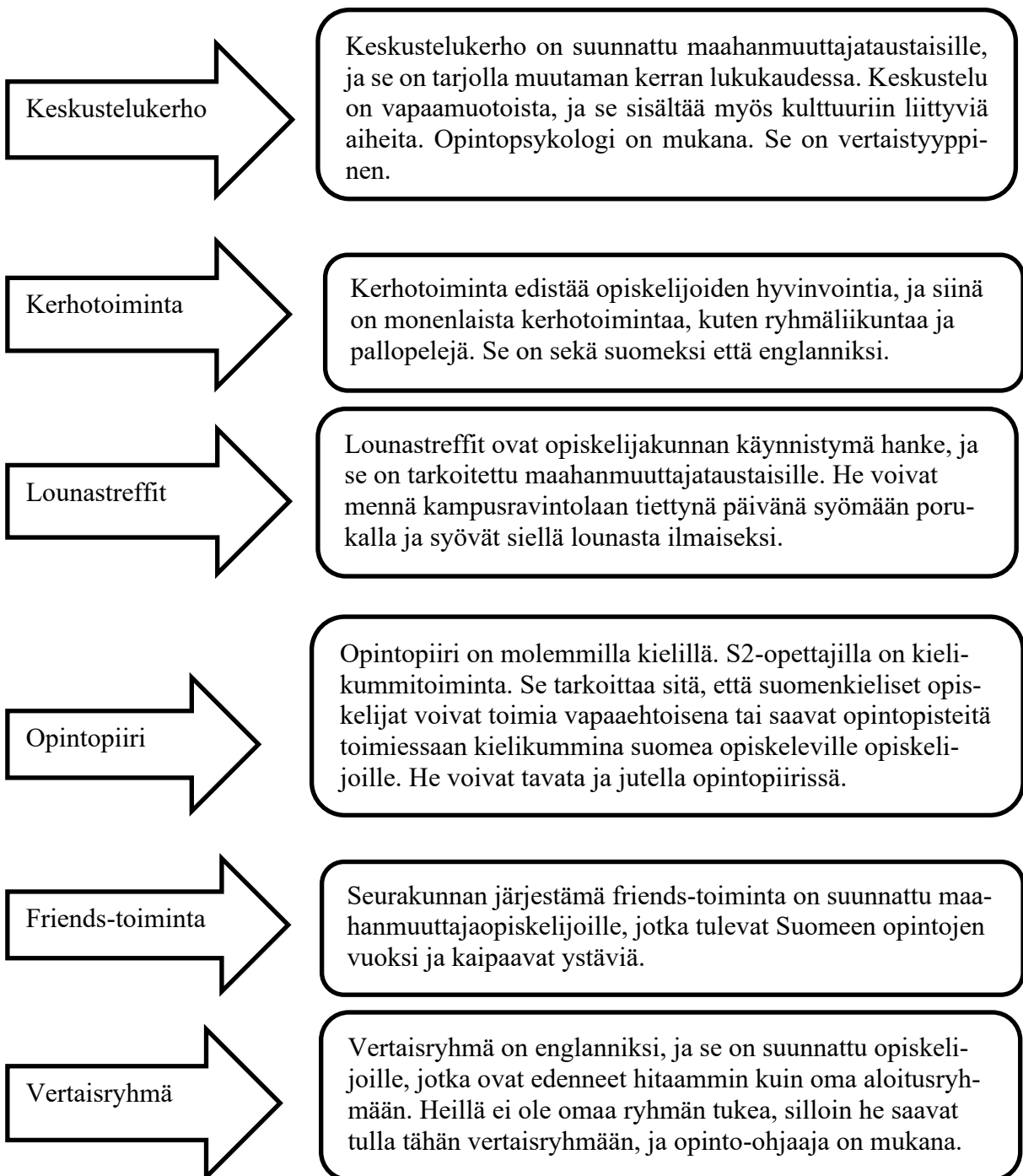
Tässä tutkimuksessa nousee esiin, että Moi-ohjauspalvelu tarjoaa ammattikorkeakoulun sisäisille maahanmuuttajaopiskelijoille monipuolisesti tukea ja apua suomen kieleen liittyvissä asioissa ensisijaisesti sähköpostitse, jonka kautta sovitaan tapaamisia joko verkossa tai kampuksella. Maahanmuuttajat tarvitsevat erilaista apua ja ohjausta eri vaiheessa maahanmuuton jälkeen, esimerkiksi ammattikorkeakoulutuksesta kiinnostuneet maahanmuuttajat tarvitsevat eniten ohjausta ja infoa jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa. Ammattikorkeakoulussa opiskelevat maahanmuuttajat kaipaavat eniten tukea ja apua kirjoittamistehtävissä, kuten raportin, esseen ja opinnäytetyön kirjoittamisessa. Tulevaisuudessa Moi-ohjauspalvelussa haluttaisiin tavoittaa entistä paremmin myös sellaiset ulkoiset asiakkaat, jotka ovat vasta saapuneet Suomeen ja jotka tarvitsevat ohjausta opiskeluun liittyvissä asioissa. Lisäksi MOI-ohjauspalvelu haluaisi lisätä tukea myös englanninkielisiä opintoja suorittaville maahanmuuttajille. Turun ammattikorkeakoulu haluaisi kouluttaa sekä ammattilaisten että opiskelijoiden kielitietoisuutta ja kulttuuritietoisuutta, jotka ovat tärkeitä jokaiselle, ei vain maahanmuuttajaopiskelijoille.

6.2 Metropolian AMK:n antama tuki maahanmuuttajaopiskelijoille

Tässä aluvuossa tarkastelen maahanmuuttajaopiskelijoiden tukemista ja ohjausta Metropolian sairaanhoitajan koulutuksessa, joka on englanniksi. Kysymykset ovat melkein samankaltaisia kuin Metropolian tutkimuksessa, mutta tulos on ihan erilainen, koska kohderyhmä, toimintaympäristö ja palvelut ovat ihan erilaisia. Haastateltavan mukaan sairaanhoitajan koulutus on tarkasti säädelty sekä EU direktiiveissä että suomalaisissa sairaanhoitajan osaamisvaatimuksissa. Sairaanhoitajan koulutuksen sisältö on hyvin samakaltainen kaikissa suomalaisissa ammattikorkeakouluissa, ja sen laajuus on 3,5 vuotta, sekä sen sisällöt ja harjoitteluiden määrät ovat tarkasti säädelty. Tässä tutkimuksessa tarkka maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä ei ole tiedossa, koska koulussa ei voi tilastoida sellaista tietoa. Metropolilla on kaksi englanninkielistä sairaanhoitajakoulutusta. Yhdessä koulutuksessa edellytetään suomen kielen taitotasoa B1 ja opiskelijat saavat ottaa vapaasti valittavia opintoja. Toisessa englanninkielisessä sairaanhoitajakoulutuksessa ei edellytetä suomen kielen taitoa, ja teoriaopinnot ovat kahdella kielellä. Silloin vapaasti valittavat 15 opintopistettä opiskelijoiden on pakko valita suomenkielisenä. Tässä

englanninkielisessä sairaanhoitajan koulutuksessa on S2-opettaja, joka opettaa suomen kieltä ja antaa tukea ja apua suomen kieleen liittyvissä asioissa. Tarkoituksena on se, että valmistumisvaiheessa opiskelija pysty työskentelemään suomen kielellä. Työharjoittelun aikana käytännön kieli on suomi, koska tulevaisuudessa työelämässä puhutaan suomea asiakkaiden kanssa. (Anonyymi haastattelu 2023.) S2-opetuksen lisäksi Metropolissa on tarjolla vielä seuraavia palveluja maahanmuuttajaopiskelijoille.

Haastateltavan mukaan tukipalvelut Metropolian ammattikorkeakoulussa:

Metropolian maahanmuuttajaopiskelijoille on suunnattu tukipalveluja, jotka edistävät opiskelijoiden hyvinvointia sosiaalisesti ja psyykkisesti sekä edistävät myös opiskelijoiden osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta monin keinoin. Yhteenkuuluvuuden tunne voi edistää opiskelumotivaatiota, itseluottamusta ja minäpystyvyyttä. Näiden palvelujen kautta opiskelijat voisivat tutustua uusiin ihmisiin ja suomalaisien kulttuureihin. Toiminnat ovat vapaamuotoisia ja joustavia, ja silloin opiskelijat pystyisivät osallistumaan vapaasti ja rentoutuneesti. Hyvät palvelut ja vertaistuki on mahdollisuus ennaltaehkäistä koulutuksen keskeyttämistä. On tärkeää, että opiskelija kokee kuuluvansa ryhmään, eikä hän jää ryhmän ulkopuolelle. (Rantanen & Rivet 2019, 51.)

Näiden palveluiden kautta annetaan maahanmuuttajaopiskelijoille tukea monipuolisesti, mutta silti opiskelijoiden haasteet ja tuen tarpeet näkyvät arkiopiskelussa. Ammatilaisen näkökulmasta opiskelijoiden haasteet näkyvät opintojen eri vaiheissa. Ihan alkuvaiheessa usein näkyy se, että oleskelulupien saaminen kestää pitkään. Joskus opiskelija ei ehdi ihan alkuopintoihin, jos oleskelulupien käsittelyaika kestää pitkään. Toinen haaste näkyy harjoittelupaikojen etsimisessä, joka on vaikeaa sekä maahanmuuttajaopiskelijoille että suomenkielisille opiskelijoille. Maahanmuuttajaopiskelijat kaipaavat rohkaisua siihen, että menee harjoitteluun suomenkieliseen ympäristöön. Silloin maahanmuuttajaopiskelijoilla on hyvä mahdollisuus harjoitella suomen kieltä ja ammattiosaamista. Harjoittelupaikoissa on mahdollista antaa ohjausta molemmilla kielillä tarvittaessa. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Aina semmoiset niistä on kova kilpailu. Se ei ole aina helppoa, mutta kyllä onneksi, minusta tuntuu, että harjoittelupailoista kyllä heillä on useimmissa paikoissa ihan hyvät valmiudet ohjata myös englanniksi tai kaksikielisesti, vaikka heistä ei englanninkielistä ohjausta markkinoini. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Aiemman tutkimuksen mukaan työharjoittelusta saadulla kokemuksella on iso merkitys maahanmuuttajaopiskelijoille. Harjoittelussa opiskelijat näkevät Suomen oikeaa työelämää sekä harjoittelevat ammattitaitoa ja suomen kielen taitoa. He tutustuvat myös suomalaiseen työkuultuuriin ja laajentavat sosiaalista verkostoa. (Rantanen & Rivet 2019, 45.)

Ohjaustyössä Metropolia ottaa huomioon myös monikulttuurisia asioita, esimerkiksi monikulttuuristen asiakkaiden kohtaamisen opetussuunnitelmassa. Tulevaisuudessa Metropolian ammattikorkeakoulu haluaisi miettiä, että miten tukea harjoittelupaikkojen etsimistä ja ottaa huomioon Suomen työllistymiseen liittyviä asioita. Opiskelijat tulevat Suomeen opintojen vuoksi, ja silloin heille on tarjottava tarpeeksi tietoa työehtosopimuksesta ja suomalaisen työelämän lainsäädännöstä, kuten työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista. Lisäksi Metropolialla on

sellainen idea, että tarjotaan opintojen vuoksi Suomeen tuleville opiskelijoille sellaista vertaisryhmätoimintaa, jossa annetaan heille esimerkiksi arjen elämään liittyvää apua ja ohjausta. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Joo, kyllä varmaan tuo harjoittelupolun miettiminen on yksi asia, mitä edelleen meidän täytyy miettiä. Varmaan myös suomeen työllistyminen. Ehkä semmoiset opiskelijat, jotka erityisesti muuttavat opintojen vuoksi Suomeen, sitten varmaan ihan työelämätaitojen suomalaisen työelämän lainsäädännön, että mikä on työntekijän oikeudet ja velvollisuudet, työhakuun ja työsopimuksen solmimiseen.

Vertaisryhmätoiminta, joka on nimenomaan maahanmuuttajataustaisille, jotka on muuttanut opintojen takia suomeen niin heillä on paljon semmoista kysyttävää, jossa jotka ei varsinaisesti tai ohjausten tarpeita, jotka ei liity opintoihin vaan nimenomaan suomessa asumiseen liittyviä erilaisia asioita, vaikka julkisen liikenteen käyttöön, mistä löytää jotakin harrastustoimintaa tai muuta semmoiseen liittyvää vertaisryhmätoiminta on käynnistellä, todennäköisesti ensi syksynä käynnistyy. (Anonyymi haastattelu 2023.)

Tässä tutkimuksessa on tuotu esille maahanmuuttajaopiskelijoiden haasteita, tuen tarpeita ja palvelumuotoja, jotka ovat ihan erilaisia kuin Turun ammattikorkeakoulun Moi-ohjauspalvelun kohdalla. Metropoliassa on tarjolla enemmän opiskelijoiden hyvinvointiin liittyviä palveluja, koska kyseisessä sairaanhoitajan koulutuksessa on S2-opettaja, ja siinä ei tuoda esiin suomeen kieleen liittyviä haasteita ja palveluja. Tässä koulutuksessa on tuotu esiin opiskelun alkuvaiheessa opiskelijoiden oleskelulupa liittyvä pitkä käsittelyaika, harjoittelupaikan etsiminen on vaikeaa maahanmuuttajaopiskelijoille, ja opiskelija tarvitsee opettajan rohkaisua harjoitteluun. Maahanmuuttajaopiskelijoille tarjotaan palveluita, kuten keskustelukerho, kerhotoiminta, lounastreffit, opintopiiri, friends-toiminta ja vertaisryhmä. Tulevaisuudessa kehitettäviä asioita on esimerkiksi tuen tarjoaminen harjoittelupaikan etsimisessä, tuen antaminen Suomeen vasta saapuneille maahanmuuttajille ja työllistymiseen liittyviin asioihin.

6.3 Työpaja Humakin maahanmuuttajataustaisille

Työpaja pidettiin Teams-yhteydellä, ja sen tavoitteena on saada esiin Humakin maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeita, saada heiltä mielipiteitä ja ajatuksia palvelun kehittämisehdotuksesta sekä saada heiltä opiskeluun liittyviä kokemuksia. Työpajaan osallistui kolme Humakin maahanmuuttajataustaista opiskelijaa, josta yksi on ensimmäisen vuoden yhteisöpedagogiopiskelija. Toinen osallistuja on työyhteisökehittäjän opiskelija, ja hän on toisen vuoden opiskelija. Kolmas osallistuja on kolmannen vuoden yhteisöpedagogiopiskelija. Kolmesta osallistujasta kaksi on verkko-opiskelijoita ja yksi on päiväopiskelija.

6.3.1 Työpaja osio 1

Työpajassa oli rentoutunut ilmapiiri. Kerroin ensin osallistujille opinnäytetyön aiheesta, tavoitteesta sekä omista haasteistani ja esteistäni opinnoissa. Opintojen alkuvaiheessa kaipasin eniten apua ja ohjausta ohjeen ymmärtämisessä, koulun järjestelmän käytössä, esimerkiksi Teamsin ja Zoomin käytössä, videon tekemisessä, Microsoft 365 käytössä, kaikissa kirjoitustehtävissä ja materiaalin ymmärtämisessä ja niin edelleen. Lisäksi minulle oli vaikeaa päästä ryhmätyöhön heikon suomen kielen vuoksi, enkä sen takia uskaltanut lähteä mukaan. Minä olen verkko-opiskelija, ja jouduin yksin pärjäämään monissa asioissa. Kerroin omista kokemuksistani, ja haluaisin herättää heidän ajatuksiaan opiskelukokemuksista, jotta saisin heiltä tietoja liittyen opiskelun tuen tarpeisiin. Yksi verkko-opiskelija nyökytteli kuunneltuaan kertomiani kokemuksia.

Osallistujien mukaan Humakissa on saatavilla vain samanlaisia palveluita kuin muillekin suomalaistaustaisille opiskelijoille, eikä ole muuta erityistukea maahanmuuttajaopiskelijoille. Kerroin osallistujille, että maahanmuuttajaopiskelijalla on oikeus saada pidempi tenttiaika, ja yksi osallistuja oli saanut tästä tietoa aiemmin. Pidennetty tenttiaika on iso apua maahanmuuttajaopiskelijoille, koska tentissä ymmärtäminen ja kirjoittaminen vaativat paljon aikaa. Työpajan osallistujien mukaan apua ja tukea tarvitaan erityisesti opintojen alussa, kehittävässä harjoittelussa ja opinnäytetyössä. Suuri haaste näkyy esseiden, raportin ja opinnäytetyön kirjoittamisessa sekä tehtävän ohjeistuksen ja materiaalin ymmärtämisessä. (Työpaja 2023.)

Tarvitsin enemmän apua oikolukemisessa ja kieliopin tsekkaamisessa raporttien ja muiden kirjallisten töiden yhteydessä, jouduin jopa maksamaan toisella ulkopuoliselle siitä, että työni tarkastetaan koska koulussa en saa sellaista tukea. Opinnäytetyön kirjoittamisessa joudun taas maksamaan jollekulle rahaa. (Työpaja 2023.)

Keskustelussa oli mielenkiintoista vastavuoroisuus, ja osallistujat toivat esiin, että opintomateriaalin lukemisessa tarvitsee Google Kääntäjä -työkalua, ja kaikilla osallistujilla on jonkin verran haastetta ryhmätehtävissä. Esimerkiksi yhdellä osallistujalla oli myös vaikea päästä isoon ryhmätyöhön, silloin hän on hiljainen, mutta parityöskentelyssä hän uskaltaa kertoa mielipiteensä. Ryhmätyön kirjoitustehtävät ovat vaikeita, koska osallistujaa hävettää paljon kirjoittamansa virheet esseessä ja raportissa. Hän pyytää usein kaveria tarkistamaan kirjoitusvirheet, sillä muuten hän ei uskalla palauttaa tehtäviä ilman kaverinsa tarkistusta. Isossa kirjoitustehtävässä hän joutui maksamaan jollekulle, joka auttoi häntä tarkistamaan kirjoitusvirheet. Yksi osallistuja aina tiedottaa ryhmän jäsenille kirjoittamiseen liittyvistä haasteistaan. Joskus hän saa ryhmätyökaverilta apua kirjoitusvirheiden korjaamisessa, jonka mukaan hän kehittää omaa kirjoitustaitoaan. (Työpaja 2023.) Myös Homeira Atrafin (2020) opinnäytetyön tutkimuksessa on

myös tuotu esiin, että suomen kielen suurimmat haasteet näkyvät vahvasti kirjoittamisessa, kuten esseen ja raportin kirjoittamisessa. Tämä haaste on samanlainen kuin työpajaan osallistuneilla. Maahanmuuttajaopiskelijan heikko suomen kielen taito voi vaikuttaa koko oppimisprosessin laatuun, arvosanaan ja integroitumiseen. Maahanmuuttajaopiskelijat kokevat, että kurssin matala arvosana näkyy usein kirjoitustehtävissä heikon kirjoitustaidon vuoksi. Tässä tapauksessa opettajien asenne on tärkeää, että opettajat kiinnittävät huomiota opiskelijan kirjoitusvirheisiin herkemmin vai ymmärtävät paremmin maahanmuuttajaopiskelijan kirjoitushaasteita ja ottavat huomioon enemmän opiskelijan muita vahvuuksia, eikä vain kielitaitoa. (Rantanen, Rivet 2019, 52, 53.) Ryhmätyön haaste kuuluu monille maahanmuuttajaopiskelijoille. Jos opiskelijalla on epäonnistumisen kokemuksia ryhmätyössä, silloin hän välttää ryhmätyötä ja tekee tehtäviä mieluummin yksin. Epäonnistumisen kokemus ryhmätyöstä on esimerkiksi se, että ryhmätyön jäsen ei kuuntele maahanmuuttajaopiskelijoiden mielipiteitä ja ajatuksia eikä luota heidän suomen kielen taitoon. Yhteenkuuluvuus voisi vahvistaa opiskelijan itseluottamusta ja opiskelumotivaatiota. Toisaalta ryhmän ulkopuolelle jääminen voisi vaikuttaa opiskelijan hyvinvointiin monipuolisesti. (Atrafi 2020, 27.)

Keskustelimme työpajassa harjoittelupaikan etsimisestä ja työharjoittelun tehtävistä. Yksi osallistuja kertoi innoissaan kokemuksestaan. Hän ei uskaltanut hakea kaikkiin tehtäviin. Esimerkiksi kulttuurituotannossa vaaditaan sosiaalisen median päivittämistä, ja silloin tarvitsee kirjoittaa hyvin suomen kielellä. Hänestä tuntuu, että hän ei pysty tekemään tätä työtä, koska hän tekee varmasti virheitä, joita hän ei itse pysty huomamaan. Häntä harmittaa paljon, sillä hän ajattelee, ettei pysty tekemään kiinnostavaa työtä. Kirjoittamisen haasteen lisäksi harjoittelupaikan hakemisessa on kovaa kilpailua muiden opiskelijoiden kanssa suosituista paikoista, koska suomen kielitaito vaikuttaa harjoittelupaikan saamiseen. Työharjoittelupaikan haastattelussa hän sai harjoittelupaikalta negatiivista palautetta siitä, että hänen olisi pitänyt osata parempaa suomea. Sen jälkeen hän mietti tätä asiaa pitkään, mutta hänen oli pakko jatkaa harjoittelupaikkojen etsimistä, koska hänellä on yhteensä kuusi harjoittelua. Onneksi hän on saanut hyvää kokemusta muista harjoittelupaikoista, ja niissä on ollut mukava työilmapiiri. (Työpaja 2023.)

Työharjoitteluun liittyvät haasteet heijastuvat tulevaisuuden työnhaussa, jossa on kilpailua muiden hakijoiden kanssa, ja suomen kielitaito on tärkeä sekä opiskelussa että työssä. Koulun antama tuki on mahdollisuus auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita luottamaan itseensä ja antaa rohkeutta työelämään.

6.3.2 Työpaja osio 2

Tässä osiossa esittelin tutkittuja maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattuja palveluja ja kysyin osallistujilta mielipiteitä esittelemistäni kehittämismahdollisuuksista. Esittelin työpajassa maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattuja tuutoriopettaja, mentori ja oma nettisivu palveluita. Kaikilla osallistujilla oli sama mielipide siitä, että tuutoriopettaja ja mentori ovat hyödyllisiä ja käytännöllisiä maahanmuuttajaopiskelijoille Humakissa. Mentorina voisi toimia suomalainen opiskelija, joka opiskelee toista tai kolmatta vuotta, ja hän voisi auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita tuen tarpeen mukaan. Silloin suomalainen opiskelija voisi saada johonkin opintoon tai harjoitteluun opintopisteitä. Siitä olisi hyötyä molemmille eli sekä mentorille että maahanmuuttajaopiskelijalle. (Työpaja 2023.)

Olen myös itse kokenut saavani paljon suomalaisilta opiskelijoilta tukea ja apua WhatsAppryhmässä, ja saan nopeasti apua myös viikonloppuna. Osallistuja sanoi, että mentori pystyisi myös auttamaan kirjoitusvirheiden kanssa, koska heidän ei tarvitse tarkistaa sisältöä. Mentori ja tuutoriopettaja voivat tehdä yhteistyötä tarvittaessa. Yksi osallistuja on kysynyt Humakin lehtorilta, onko mahdollisuutta saada tukea opinnäytetyön kirjoittamisessa, koska se vaatii asiantuntijatekstin kirjoittamista. Hän sai lehtorilta vastauksen, että ei valitettavasti, ja että hän voisi pyytää kaverilta apua. Osallistujan mukaan hän ei pystynyt saamaan kaverilta apua isossa kirjoitustehtävässä. Opinnäytetyössä hänen tarvitsee vielä pyytää jotakuta tarkistamaan kirjoitusvirheitä maksua vastaan. Tutkijana olen kuullut aiemmin samanlaisia kokemuksia työkaveriltani. Hän maksoi sata euroa vain opinnäytetyön kirjoitusvirheiden muokkaamisesta. Kaikki osallistajat olivat samaa mieltä siitä, että olisi tosi kiva, jos maahanmuuttajaopiskelijat saisivat nykyisen opinto-ohjaajan lisäksi oman edustajan, joka antaa maahanmuuttajaopiskelijoille apua ja tukea suomen kieleen liittyvissä asioissa koko opintojen aikana riippumatta opintojen vaiheista. (Työpaja 2023.)

Yksi osallistuja toi esiin, että hän on saanut sellaista tietoa maahanmuuttajaopiskelijan haastattelusta, että kirjoitusvirheet eivät ole hätä, vaan tärkeää on opiskelijan omien ideoiden ja ajatuksien esiintuominen. Se kannustaa meitä ja antaa maahanmuuttajaopiskelijoille rohkeutta kirjoittamiseen. Kun hän palautti ensimmäisen esseen, siinä oli paljon kirjoitusvirheitä, joita hän ei pystynyt itse huomamaan. Hän on ensimmäisen vuoden opiskelija ja hän tunnisti tarpeen edelleen kehittää vielä suomen kielen taitoa, ja hän on ilmoittautunut sekä englannin että suomen kielen kesäkurssille. Toisen osallistujan mielestä on tärkeää, että koulussa tarjotaan sopivia palveluita opiskelijoiden tarpeiden mukaan, koska hän on käynyt sellaisella suomen kielen

kurssilla, joka on liian helppo hänelle ja siitä ei hyötyä yhtään hänen opinnoissaan. (Työpaja 2023.)

Osallistujien mielestä omaa nettisivua ei välttämättä tarvitse, mutta olisi hyvä, jos nettisivut on selkokielisiä, jolloin hyötyä olisi myös muille opiskelijoille, joilla on lukihäiriö. Mentori eli tukihenkilö on mainittu luvussa 4, jossa tuodaan esille Laurean ammattikorkeakoulun tarjoavan sen toimintamallia maahanmuuttajaopiskelijoille. Sen lisäksi Homeira Atrafin (2020) tutkimuksen mukaan maahanmuuttajaopiskelijat ovat ehdottaneet toimintamallia, jossa suomalainen opiskelija auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita vapaaehtoisesti (mt., 30–31). Metropolissa on tarjolla opintopiiri, joka on vähän samanlainen kuin tukihenkilön sisältävä tukimalli. Tällaista tukimuotoa voidaan soveltaa oman koulun opiskelijoiden tarpeen mukaan.

Työpajassa yksi osallistuja ehdotti kielioppiklinikkaa eli kielipajaa, jossa opiskelijat saisivat ammattilaiselta apua ja ohjausta tarvittaessa. Tuutoriopettajan ja mentorin tavoittamisessa osallistujat ehdottivat sähköpostia, Teamsia ja chattia, joista voisi olla nopeinta saada vastauksen. Heidän tavoittamisessaan nopein tapa on paras yhteysväline. Kukaan ei ehdottanut Peppi-järjestelmää edustajan tavoittamisessa.

Mentori ohjaaja suomen kieleen. Joku kielioppiklinikka olisi hyvä. Sähköposti ja henkilökohtaiset tapaamiset, Chat olisi nopein. Henkilökohtaisen tapaaminen; zoom, teams. (Työpaja 2023.)

Tässä osiossa keskustelun ja Padletin kautta on huomattu, että maahanmuuttajaopiskelijat kaipaavat monipuolisesti apua ja tukea opinnoissaan, erityisesti kirjoitustehtävissä. Kohderyhmän edustaja voisi olla tuutoriopettaja tai S2-opettaja. Tässä voisi miettiä oman koulun resurssien ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrän mukaan, millaista tukea ammattilaiset pystyisivät tarjoamaan. Osallistujat kaipaisivat palautetta kirjoitusvirheestä ja haluaisivat kehittää kirjoitustaitojaan ammattilaisen antaman palautteen mukaan. Kirjoittamisessa osallistujat kaipaavat sekä ammattilaisilta että muilta ihmisiltä kannustusta ja rohkaisua, jolloin he uskaltavat kirjoittaa ja luottavat oman kirjoitustaitoonsa.

6.3.3 Työpaja osio 3: Tulevaisuusmuistelu

Tässä osiossa Humakin maahanmuuttajataustaiset opiskelijat tuovat esiin opiskeluun liittyviä monenlaisia tietoja tulevaisuusmuistelun kautta. Tarinan mukaan osallistujat tuntuvat iloiselta ja onnelliselta valmistuessaan tutkintoon. He ovat ylpeitä pärjäämisestä, rohkeudesta, aktiivi-

sesta opiskelusta, suomen kielen taidon kehittymisestä, itseluottamuksesta, optimistisesta oppimisasenteesta ja opiskelussa menestymisestä. Vaikka opiskelussa oli haasteita ja vaikeuksia, he jaksoivat tehdä opintoja alusta loppuun saakka. Heidän unelmansa ja opiskelutavoitteensa on saavutettu. Tulevaisuusmuistelussa tutkijat kiittävät tutkinnosta ja siitä, että pystyvät sopeutumaan uusiin asioihin aktiivisesti ja rohkeasti. Haasteita nousee esiin esimerkiksi suomen ja englannin kielessä, esseen kirjoittamisessa ja sellaisen oppimateriaalin ymmärtämisessä, joissa vaaditaan osallistujilta paljon aikaa. Apua on saatavilla aina opinto-ohjaajalta ja kieliklinikalta, joista aina saa kysyä ja pyytää apua suomen kieleen liittyvissä asioissa. (Työpaja 2023.)

Kirjoitin ja opolle ja kieliklinikalle, missä aina voi kysyä apua suomen kielestä. Tukiverkosto. Oli tärkeä keskustella ihmisten kanssa, joilla samat ongelmat kielen kanssa. (Työpaja 2023.)

Valmistuneen työyhteisön kehittäjänä olen hyvin iloinen ja tyytyväinen siitä, että olen saavuttanut tavoitteeni, joka oli joskus vain haaveena. Onnittelen itseäni, että toteutin unelmani haasteista sekä vastoinkäymisestä huolimatta. Onnistuin että sain tutkintoni suoritettua suunnitelmani mukaisesti, vaikka olen kohdannut haasteita. Haasteet olivat esim. esseiden kirjoittaminen suomen kielellä sekä oppimateriaalin ymmärtämisessä meni paljon aikaa. (Työpaja 2023.)

Tulevaisuusmuistelussa nousee esiin kieliklinikka ja vertaistuki. Tärkeää on tukiverkosto, jossa saadaan keskustella samoista kieleen liittyvistä asioista ja vertaistukea muilta opiskelukavereilta. Vertaistuesta on paljon hyötyä maahanmuuttajaopiskelijoille, ja se auttaa opiskelijoita pärjäämään paremmin opinnoissaan. Vertaistuessa on tärkeää kuulla samalaisia ongelmia ja uskoa siihen, että ongelma saadaan ratkaistua eri keinoin. Se auttaa opiskelijoita ymmärtämään asioita paremmin ja katsoa asioita eri näkökulmasta. Vertaistuki edistää itseluottamusta, uskosta ja onnistumista opiskelussa. (Laakso & Merta 2020, 65–66.) Tulevaisuusmuistelussa on tuotu esiin, että osallistujat saavat perheeltä, ystäviltä ja opiskelukaverilta tukea opiskelun aikana. Opintomenestyksen keinona on myös varata tarpeeksi aikaa opiskeluun, jossa pitäisi olla sinnikkyyttä opiskelutavoitteiden saavuttamisessa. Opiskelussa osallistuja palautti tehtävät ajallaan, jolloin hän pystyi tasapainoilemaan opiskelun ja vapaa-ajalla perheen kanssa viettämisen välillä. Silloin hän sai enemmän intoa ja motivaatiota opiskeluun. (Työpaja 2023.)

Haluan kiittää itseään siitä, että jaksoin ja annoin itselleen aikaa. En sanoisi, että joku muu koulustani auttoi minua. Jaksoin tulla vaikeuksia ja uskoin itselleen ja omiin voimiin. Hyvät kaverit tukivat minut. Asia kerrallaan meiningillä pärjäsi.

Itsekuri ja sinnikkyys: Itsekurini ansiosta pystyin uhraamaan tarpeeksi aikaa ja vapaa oppimistavoitteideni saavuttamiseen. Pidin kiinni aikataulusta, suoritin tehtävät ajallaan ja lykkäsin niitä vasta myöhemmin. (se olisi hyvää))

Tajusin opiskelun, vapaa-ajan ja henkilökohtaisen elämän tasapainottamisen tärkeyden. Tämän ansiosta pystyin pitämään energiani ja motivaationi korkealla tasolla välttämättä ylikuormitusta tai loppuun palamista. (Työpaja 2023.)

Tulevaisuusmuistelussa osallistujat suhtautuvat valmistumiseen iloisesti ja onnellisesti. Uusi tutkimus avaa heille uusia polkuja ja mahdollisuuksia uuteen työelämään. Tulevaisuusmuistelussa ja Homeira Atrafin (2020) opinnäytetyön tutkimuksessa on tuotu esiin samanlaisia asioita. Suomen kielen haasteen lisäksi ajanhallinta on iso haaste myös opiskelun ja perheen välillä, koska maahanmuuttajaopiskelija tarvitsee paljon aikaa kirjoittamisessa, lukemisessa ja tehtävien suorittamisessa. Tiukka aikataulu ja kiire voivat lisätä stressiä, jotka voivat aiheuttaa monenlaisia ongelmia, kuten koulutuksen keskeyttämistä ja mielenterveysongelmia. (mt., 29.)

On mahtavaa, että tässä tulevaisuusmuistelussa on tuotu paljon positiivisia ajatuksia ja hyviä keinoja opiskeluun. Osallistujien mielikuvan mukaan opiskeluun liittyvät haasteet ovat erilaisia, mutta koulun tukipalvelu sekä ystäviltä ja perheeltä saama apu ja tuki sekä heidän oman sinnikkyytensä auttavat heitä saavuttamaan unelmansa.

Tässä koko työpajassa tuodut maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tunnistamat haasteet ovat melkein samanlaisia kuin Turun MOI-ohjauspalvelun asiantuntijan haastattelussa esiin tulleet. Maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskelussa suurimmat haasteet ja tuen tarpeet liittyvät kirjoitustehtäviin, joihin tällä hetkellä työpajaan osallistujat saivat apua ja tukea ystävältä ja opiskelukaverilta. Työpajassa esiintyy myös ryhmätyöskentelyyn, harjoitteluun ja englannin kielen liittyviä haasteita. Ryhmätyössä olisi hyvä, jos ohjaajat voisivat antaa tukea ja auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita saamaan onnistumisen kokemuksia, jotta opiskelijan itseluottamus vahvistuu. Tehtävän ohjeistuksen ja oppimateriaalin ymmärtäminen on vaikeaa, ja silloin tarvitsee Google Kääntäjän apua. On mielenkiintoista, että tulevaisuusmuistelussa on tuotu esille kieliklinikka ja vertaistuki. Osallistuja on iloinen siitä, että hän saisi apua ja vertaistukea kieliklinikasta tulevaisuusmuistelussa. Maahanmuuttajaopiskelijat kaipaavat edustajilta nopeasti apua ja tukea tarvittaessa, ja edustajan tavoittamisessa nopein yhteysväline on paras näistä eli sähköposti, chat, zoom ja teams.

7 YHTEENVETO

7.1 Tutkimuksen koonti

Tässä opinnäytetyössä on esitelty ja vertailtu sellaisia maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattuja tukipalveluita, joiden pohjalta palveluita voidaan kehittää myös Humakissa. Benchmarkkausmenetelmän avulla mietin kolme kehittämisehdotusta, jotka ovat mentori, edustaja ja oman nettisivu. Maahanmuuttajaopiskelijoiden edustajana voisi olla tuutoriopettaja ja S2-opettaja tai jompikumpi koulun resurssin mukaan. Työpajassa sain Humakin maahanmuuttajataustaisilta opiskelijoilta sellaista palautetta, että olisi hyvä, jos Humakissa tarjotaan maahanmuuttajaopiskelijoille edustaja ja Mentori. Tässä Mentori tarkoittaa sitä, että suomalainen opiskelija auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita tarpeen mukaan. Mentori ja edustaja ovat hyödyllisiä, ja niillä on iso merkitys maahanmuuttajaopiskelijoille. Heidän mielestään omaa nettisivua ei välttämättä tarvitse. He kuitenkin ehdottivat selkokielellä olevaa nettisivua, joka helpottaisi ohjeiden ja opastuksien ymmärtämisessä. Lisäksi he ehdottivat myös kieliklinikkaa, josta on mahdollisuus saada tukea suomen kieleen liittyvissä asioissa.

Alla oleva taulu auttaa meitä hahmottamaan opinnäytetyön tutkimuksien tietoja tarkemmin siitä, millaista tukea maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat ammattikorkeakoulussa ja millaisia tukimuotoja on tarjolla muissa ammattikorkeakoulussa. Niiden mukaan ymmärretään paremmin, miten palvelun kehittämisehdotukset vastaavat Humakin maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tuen tarpeita.

Tutkimuksen osallistujat	Maahanmuuttajaopiskelijan tuen tarpeet ja haasteet opiskelussaan.	Tarjottu tai tarjolla olevat tukipalvelut maahanmuuttajaopiskelijoille ja tulevaisuudessa kehitettävät palvelut.
Turun MOI-ohjaus palvelu	Tukea tarvitaan esseen, raportin, opinnäytetyön kirjoittamisessa, tentin ja oppimateriaalin ymmärtämisessä, koulujärjestelmän käytössä. Ennen ammattikorkeakoulua: Koulutushakemuslomakkeen täyttämisen. Tarvitsee korkeakoulutukseen liittyvää ohjausta ja neuvoja. Suomenkielentaidon vaatimus jne.	Asiantuntijoiden tukea ja ohjausta MOI-ohjauspalvelussa sähköpostilla, puhelimella, Teamsin kautta ja kampuksella. Tulevaisuudessa kehitettävät palvelut: Tukea maahanmuuttajaopiskelijoille englanninkielisissä opinnoissa. Tukea vasta Suomeen saapuville maahanmuuttajille.

		Monikulttuurikoulutus henkilöille ja maahanmuuttajaopiskelijoille
Metropolian amk:n sairaanhoitajan koulutus	Harjoittelupaikan etsiminen. Rohkaisua harjoitteluun. Liian pitkä oleskeluvan käsittelyaika. Vähän aikaa Suomessa asuneilla maahanmuuttajilla arjen elämään liittyvät tuen tarpeet.	Keskustelukerho, kerhotoiminta, lounastreffit, opintopiiri, S2-opetus, friends-toiminta, vertaisryhmä. Tulevaisuudessa kehitettävät palvelut: Infoa työllistymiseen liittyen velvollisuuksista ja lainsäädännöstä. Tukeminen harjoittelupaikan hakemisessa. Vertaistoiminta Suomeen vasta saapuville maahanmuuttajaopiskelijoille.
Humakin maahanmuuttajataustaiset opiskelijat	Tuen tarpeet kirjoitustehtävissä. Esseen, raportin ja opinnäytetyön kirjoittamisessa. Kehittävä harjoittelussa. Haasteet ryhmätyössä, harjoittelupaikan etsimisessä, materiaalin ja ohjeistuksen ymmärtämisessä. Opiskelu vie paljon aikaa.	Vahvasti suositeltu tukimuodot: Tukihenkilö/Mentori Edustaja: Tuutoriopettaja, S2-opettaja Kieliklinikka/kielipaja Vertaistoiminta
Muut tutkitut tiedot teoriasta	Neuvoa ja ohjausta ammattikorkeakoulutuksesta, urasuunnittelusta.	SIMHE-palvelu Aiemmin osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, valmentava koulutus, avoimen koulutus, suomen kielen kurssi, kielitesti, suomen kielen kurssit, ura- ja koulutusohjaus, täydennyskoulutus, digikoulutus, Juttuklubi.

MOI-ohjauspalvelun ja työpajan osallistujien haastatteluissa on todettu, että maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat apua ja tukea erityisesti kirjoitustehtävissä ammattikorkeakoulussa. Tutkimuksessa on huomattu, että ammattikorkeakouluissa tarjotaan aika vähän tutkinto-maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua palvelua verrattuna korkeakoulupolulla oleville maahanmuuttajaopiskelijoille. Tämä tarkoittaa sitä, että tällä hetkellä monet ammattikorkeakoulut keskittyvät enemmän korkeakoulutuksesta kiinnostuneisiin maahanmuuttajiin. Se on hyvä idea, että autetaan maahanmuuttajaopiskelijoita pääsemään ammattikorkeakouluun monenlaisten palveluiden kautta, kuten valmentavan koulutuksen, SIMHE-palvelujen, avoimen opintojen hankkeen kautta. Maahanmuuttajaopiskelijoiden päästessä ammattikorkeakouluun heillä on

enemmän opintoja kuin avoimessa koulutuksessa ja valmentavalla kurssilla. Ammattikorkeakoulun opinnot vaativat maahanmuuttajaopiskelijoilta enemmän osaamista. Kuten työpajassa tulikin ilmi, he tarvitsevat paljon apua ja tukea eri opintojen vaiheissa eli opintojen alkuvaiheessa ohjeistuksen ymmärtämisen ja esseen kirjoittamisen, ja loppuvaiheessa kehittävässä harjoittelussa ja opinnäytetyön suorittamisessa.

7.2 Arvioinnit

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden pohdinnassa voidaan käyttää kolmea käsitettä, jotka ovat uskottavuus, luotettavuus ja eettisyys (Puusa, Juuti 2020, Laadullisen tutkimuksen luotettavuus). Uskottavuus näkyy opinnäytetyössä esimerkiksi haasteltavat ovat alan asiantuntijoita ja Humakin maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita. Keräsin aineistoa asianmukaisesti ja analysoin tulokset huolellisesti. Asiantuntijahaastatteluista saatiin paljon hyödyllistä tietoa, joiden mukaan tiedetään, miten ja millä tavalla heidän ammattikorkeakoulunsa tarjoaa apua ja tukea maahanmuuttajaopiskelijoille tällä hetkellä ja mitä palvelua haluavat kehittää tulevaisuudessa. Haastattelujen kautta tunnistetaan syvemmin maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskeluun liittyviä tuen tarpeita ja haasteita asiantuntijoiden ja Humakin maahanmuuttajaopiskelijoiden näkökulmasta. Luotettavuus viittaa siihen, että esimerkiksi perustelin tarkasti tutkimusmenetelmien valintoja ja toin selkeästi esiin tutkimusprosessia, joiden mukaan lukijat ymmärtävät hyvin, miten tutkimustyö etenee. Koko tutkimusprosessissa noudatin eettisiä periaatteita. Tuloksessa ja analyysissä kuvailin asioita asianmukaisesti ja analysoin jokaista tutkimusta huolellisesti. Tämän opinnäytetyön kautta olen tuonut monilaisia tutkimustietoja, joista on mahdollisesti hyötyä sekä tilaajalle että muille ihmisille, jotka ovat kiinnostuneet maahanmuuttajaopiskelijoille suunnatusta palvelusta. Toisaalta se näkyy selkeästi että, olen saanut näistä tutkimuksista Humakille tukipalvelun kehittämisehdotuksia. Mielestäni koko opinnäytetyöni prosessi sujui hyvin ja valitsin sopivat tutkimusmenetelmät tähän tutkimustyöhön. Tulevaisuudessa kehittämistyössä haluaisin kehittää edelleen kirjoittamisen taitoani ja rajoittaa paremmin tutkimustietoja käyttöön.

Lähetin opinnäytetyöni tilaajalle ennen ensitarkastusta ja olen saanut hyvän palautteen eli olen tehnyt todella hienon ja ansiokkaan opinnäytetyön, jossa on paljon käytännön ideoita ja tuoreita ajatuksia, miten suomi toisena kielenä olevien opiskelijoiden tukea voisi kehittää Humakissa. Olen saanut tilaajalta myös muita ideoita ja kommentteja, joita olen lisännyt ja muokannut tilaajan palautteen mukaan.

7.3 Palvelun kehittämisehdotus edustajasta

Ehdotan Humakin maahanmuuttajaopiskelijoille omaa edustajaa, joka voisi olla S2-opettaja tai tuutoriopettaja eli joku ammattilainen vastaisi maahanmuuttajaopiskelijoiden tarpeisiin, ja vastaisi erityisesti suomen kieleen liittyvissä asioissa, kuten esseen, raportin ja opinnäytetyön kirjoittamisessa. Työpajassa Humakin opiskelijat sanoivat, etteivät pysy huomaamaan kirjoitusvirheitä, jolloin he tarvitsevat ammattilaisilta apua. Tällä hetkellä he pyytävät opiskelukaverilta, ystävilta tai vieraalta ihmiseltä apua maksua vastaan esimerkiksi opinnäytetyön kirjoittamisessa, koska eivät löydä sellaista kaveria, joka pystyisi tarkistamaan opinnäytetyön kirjoitusvirhettä. Edustaja voisi miettiä erilaisia toimintamuotoja maahanmuuttajaopiskelijoille heidän tarpeensa ja toiveensa mukaan. Ohjausta ja apua voidaan tarjota sekä yksilöohjauksessa että ryhmäohjauksessa verkossa, kuten Teams- ja Zoomi-yhteydellä. Yksilöohjaus tarkoittaa sitä, että opiskelija voisi varata tapaamisen edustajalle esimerkiksi sähköpostilla tai sähköisellä lomakkeella. Opiskelija voisi keskustella edustajan kanssa kahdestaan rauhallisesti tuen tarpeistaan ja katsoa yhdessä tehtävän ohjeita tai oppimateriaaleja läpi tarvittaessa. Edustaja voisi korjata ja muokata kirjoitustehtävissä olevia virheitä maahanmuuttajaopiskelijoiden kanssa yhdessä. Kehittävässä harjoittelussa olen saanut Saako oppia -hankkeen ohjaajalta apua tekstin muokkaamisessa tärkeissä kirjoitustehtävissä, ja olen oppinut siitä paljon. Ohjaajan antama tuki on mahdollisuus auttaa opiskelijoita kehittämään itseluottamusta opiskelussa.

Ryhmäohjaus tarkoittaa sitä, että edustaja lähettää Teams- tai Zoom-linkin kaikille Humakin maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, ja he saavat mahdollisuuden osallistua tapaamiseen verkossa tietynä aikana ja päivänä. Ryhmäohjauksessa voidaan käsitellä erilaisia asioita joka kerta opiskelijoiden tarpeiden ja toiveiden mukaan, esimerkiksi työpajassa osallistujien mukaan kirjoittamisen tuen lisäksi he kaipaavat vielä vertaistukea ja kieliklinikkaa sekä ryhmätyöskentelyyn ja työharjoitteluun liittyviä apuja. Tässä ryhmäohjauksessa edustaja voisi soveltaa Humakin työharjoittelun ohjausta ja opinnäytetyökliniikkaa. Humakin työharjoitteluohjaus pidetään Teamsissa kerran kuukaudessa ja annetaan tiedosto kaikille työharjoittelua suorittaneille Hoodlessa. Opiskelijat saavat osallistua ohjaukseen, jos heillä on harjoitteluun liittyviä kysymyksiä. Opinnäytetyökliniikka pidetään myös kerran kuussa, jolloin ohjaaja esittelee kaikkia opinnäytetyöhön liittyviä asioita, ja jokaisella kerralla käsitellään eri teemaa.

Palvelun alussa edustaja voisi lähettää tietoa Humakin maahanmuuttajaopiskelijoille tarjolla olevista ohjauspalveluista. Tarjolla voisi olla esimerkiksi kielipajoja ja vertaistukea. Samalla

on mahdollista kerätä ilmoittautumisia sekä ennakkotoiveita ja – kysymyksiä. Ihan ensimmäisessä tapaamisessa voidaan kartoittaa opiskelijoiden toiveita siitä, mitä he toivovat ja mitä asiaa haluaisivat käsitellä ryhmäohjauksessa. Palvelun alkuvaiheessa ohjausta voidaan pitää esimerkiksi joka toinen viikko ja myöhemmin kerran kuussa. Idea Humakin edustajasta tulee POLULLA-hankkeesta ja MOI-ohjauspalvelusta. Erona POLULLA-hankkeesta Humakin edustajan ei tarvitse tehdä henkilökohtaista opetussuunnitelmaa maahanmuuttajaopiskelijan kanssa, koska heillä on omaopinto-ohjaaja. Humakin edustaja tarjoaisi monipuolista yksilö- ja ryhmäohjausta opiskelun sujuvoittamiseksi.

Tutkimuksen mukaan Turun ja Humakin ammattikorkeakoulujen maahanmuuttajaopiskelijat opiskelevat eri aloja ympäri Suomea, ja heillä on melkein samanlaisia tuen tarpeita. Yhden verkko-ohjauspalvelun kautta pystyisi palvella kaikkia tukea tarvitsevia maahanmuuttajaopiskelijoita riippumatta asumispaikasta. Sen takia myös Humakissa voitaisiin soveltaa saman tyyppistä ohjauspalvelua verkossa. MOI-ohjauspalvelussa työskentelee neljää asiantuntijaa, koska se tarjoaa apua ja ohjausta oman koulun maahanmuuttajaopiskelijoille lisäksi vielä sen ulkopuolisille asiakkaille. Ajattelen, että Humakissa voisi aloittaa ensin yhdellä edustajalla, minkä jälkeen kehitetään palveluja myöhemmin.

Metropolian ammattikorkeakoulun tilanne eroaa suuresti Humakin tilanteesta. Sairaanhoidajan koulutuksessa maahanmuuttajaopiskelijat suorittavat samanlaisia opintoja, ja he opiskelevat samassa tahdissa. Heidän koko ryhmälle on tarjottu S2-opettaja, ja he saavat osallistua vielä kaikkiin muihin maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattuihin palveluihin, kuten opintopiiriin, vertaisryhmään ja lounastreffeille ja niin edelleen. Metropolialla on tarjolla todella monenlaisia palveluita maahanmuuttajaopiskelijoille, mutta Humak ei välttämättä sovelta kaikkia näitä palveluja heti. Esimerkiksi opintopiiriä ja käynnistävää vertaistoimintaa Suomeen vasta saapuneille maahanmuuttajille voidaan kehittää ja soveltaa Humakin valmentavalle kurssille tarvittaessa.

7.4 Palvelun kehittämisehdotus mentorista

Maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua palvelua voidaan kehittää pikkuhiljaa. Kun edustajan palvelu käynnistyy, voidaan miettiä tilanteen mukaan, tarvitaanko palveluun lisätä Mentori ja S2-opettaja, jos palvelun alussa edustaja olisi tuutoriopettaja. Mentori on suomalainen opiskelija, ja hän auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita esimerkiksi kirjoitustehtävissä, ohjeistuksen

ymmärtämisessä ja työharjoitteluun liittyvissä asioissa. Ohjeistuksen ja oppimateriaalin ymmärtäminen on erittäin tärkeää. Jos ohjeet ymmärretään väärin, se vaikuttaa oppimiseen ja arvioitaviin tuotoksiin. Oman opiskelukokemukseni mukaan en ymmärtänyt hyvin kirjojen, oppimateriaalien ja luentojen sisältöä ensimmäisenä vuonna, ja silloin oli tosi vaikeaa kirjoittaa esseettä ja raporttia. Jos maahanmuuttajaopiskelija ei ymmärrä tehtävän ohjetta, hän ei pysty tekemään tehtäviä ilman ohjaajan selitystä. Ohjauksen riittämättömyys sekä koulun resurssin ja tukipalvelun puuttuminen voivat aiheuttaa opiskelijoiden hyvinvointiin liittyviä ongelmia, sosiaaliympäristön ulkopuolelle jäämistä ja koulutuksen keskeyttämistä (Rantanen & Rivet 2018, 28).

Monissa tutkimuksessa on todettu Mentori olevan suosittu, esimerkiksi Metropolian opintopiirissä ja Laurean ammattikorkeakoulussa suomalainen opiskelija auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita palkattuna, vapaaehtoisena tai opintopisteellä. Mietin, että Humakissa oleva suomalainen opiskelija voi suorittaa harjoitteluaan tai jotakin opintojaksoa tässä ohjauspalvelussa, jossa tukihenkilö voisi antaa maahanmuuttajaopiskelijoille apua ja ohjausta tarpeen mukaan. Yhteysvälineenä voisi olla WhatsApp, jonka kautta on helppo ja nopea saada kiinni. Mentorin aika-taulu voisi olla joustava, ja hän voisi vastata viestillä maahanmuuttajaopiskelijalle myös viikonloppuna ja illalla. Koska Humakissa opiskellaan paljon työn ohella, opiskelijat tekevät tehtäviä myös illalla ja viikonloppuna. Tästä Mentori ja opiskelijat voivat sopia yhdessä etukäteen. Mentori voisi tehdä yhteistyötä edustajan kanssa ja sopia yhdessä, miten työn vastuuta jaetaan selkeästi. Mentori voisi olla enemmän kuin yksi tarvittaessa, ja voidaan katsoa koulun resurssien ja opiskelijoiden tarpeen mukaan. Samalla edustajan voisi tehdä tiivistä yhteistyötä opinto-ohjaajien kanssa, jolloin myös edustajan tehtäväkuva olisi mahdollista selkeyttää. Tuen muotoja ei ehkä ole helppo rajata, mutta on tärkeää, että tiedostetaan sellaiset maahanmuuttajaopiskelijoiden ohjauksen ja tuen tarpeet, jotka kuuluvat luontevasti eri toimijoille.

7.5 Muut palvelun kehittämis ehdotuksen ideat

Opinnäytetyön tutkimuksessa on huomattu, että SIMHE-palvelun tarjoavassa ammattikorkeakoulussa on maahanmuuttajaopiskelijoille oman nettisivu, jossa on heille tarkoitettu tietoja, opiskelutarinoita ja uutisia. Työpajan osallistujien palautteen mukaan omaa nettisivua ei tarvitse, koska he ovat tottuneet nykyiseen nettisivuun. He toivoivat, että nettisivu ja ohjeet ovat selkokielisiä, jolloin heille nettisivu on helpompi ymmärtää. Jos Humakissa järjestetään jotakin hanketta myöhemmin maahanmuuttajaopiskelijoille, voisi kehittää omaa nettisivua tarvittaessa.

Haluaisin ehdottaa Humakille sellaista hanketta, jossa tarjottaisiin maahanmuuttajaopiskelijoille apua ja tukea avoimen väyläpolun alusta korkeakoulututkinnon suorittamiseen. Tällöin maahanmuuttajaopiskelijat pystyisivät suorittamaan opintonsa loppuun asti ammattikorkeakoulutuksessa. Jos ammattikorkeakoulu tarjoaa tukea vain väyläpolulla tai valmentavalla kursilla, maahanmuuttajaopiskelijat eivät välttämättä pärjää ammattikorkeakoulussa ilman tukea. Kokemukseni pohjautuvat tutkinto-opintojen lisäksi varhaiskasvatuksen opintoihini avoimessa yliopistossa vuosina 2021–2023. Opiskelin hankkeessa, joka oli tarkoitettu maahanmuuttajaopiskelijoille. Suoritimme 25 opintopistettä tänä keväänä, minkä jälkeen tarkoituksena on, että opiskelijat voivat hakea itsenäisesti yliopistoon, mutta suurin osa opiskelijoista ei ole kuitenkaan uskaltanut hakea yliopistoon ilman tutkinto-opiskelijan tukea.

Humakin tulevan maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille suunnatun tukipalvelun käynnistämässä voisi miettiä, onko mahdollisuutta tehdä yhteistyötä opiskelijakunnan HUMAKOn kanssa. Esimerkiksi HUMAKOssa on tarjottu kaikille Humakin opiskelijoille opinnäytetyön kirjoituspajaa ja mentorointiohjelmaa, jotka on pilotoitu kevään 2023 aikana. Mentorointiohjelma on opiskelijakunnan HUMAKOn jäsenille maksullinen palvelu, jonka kautta Humakista valmistunut opiskelija (Mentorit) on työssä, ja hän voisi antaa työelämään liittyviä tietoja ja kokemuksia Humakin opiskelijoille (Aktorit). Mentorit ja Aktorit ilmoittautuvat HUMAKOLle, jos he ovat kiinnostuneet tästä toiminnasta. Mentoriksi voi ilmoittautua myös Humakissa työskentelevät. (Humak 2023J.)

Tässä voitaisiin selvittää, kiinnostuuko joku valmistunut opiskelija tai Humakin työntekijä maahanmuuttajaopiskelijan ohjaustyöstä ja kirjoittamisen tukemisesta. Mielestäni se olisi iso apu maahanmuuttajaopiskelijoille, jos onnistuisi tehdä yhteistyötä HUMAKOn kanssa. Lisäksi voidaan selvittää erilaisia yhteistyön muotoja. Esimerkiksi Suomen Punaisessa Ristissä tarjotaan vapaaehtoistyöntekijän tukea maahanmuuttajille (Suomen Punainen Risti 2023). Jos löytyisi tällainen vapaaehtoistyöntekijä, Humakin kautta hän voisi auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita tarpeen mukaan. Silloin Humakin maahanmuuttajaopiskelijoiden ei tarvitse pyytää apua vain ystäviltä ja opiskelukaverilta tai maksamalla, vaan heillä olisi muita vaihtoehtoja.

Maahanmuuttajaopiskelijat tulevat eri maista, ja heillä on ihan eri tarpeita opiskelussaan. Esimerkiksi maahanmuuttajat, jotka asuvat vähän aikaa Suomessa, tarvitsevat enemmän tukea suomen kielessä kuin maahanmuuttajataustaiset, jotka ovat syntyneet Suomessa. Opiskelijoiden tuen tarpeen tunnistaminen vaatii koulun ohjaajalta sensitiivistä tarkastelua, koska opiskelija ei uskalla pyytää apua ja kokee nolostumisen tunnetta avun pyytämisessä (Rantanen & Rivet

2018, 56). Olisi hyvä, jos koulujärjestelmä tunnistaa S2-opiskelijoita, silloin koulun ohjaajat pystyvät kiinnittämään huomiota S2-opiskelijoiden erityistarpeisiin opetussuunnitelmassa ja kielitietoisessa toimintakulttuurissa. Palvelun tarjoamisessa on tärkeää muistaa, että tarjotaan maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille tarpeen mukaan, ja palvelun kautta pystyisi edistämään opintojen etenemistä. Monikulttuuriohjaustyössä kielitietoisuus on erittäin tärkeää. Kielitietoisuus tarkoittaa kielenkäytön tilanteiden, erilaisten tekstien ja kieleen liittyvien piirteiden tietoista ja aktiivista havainnointia (Suomen kotiseutuliitto 2023). Koulun ohjaajien ja lehtorien tulisi huomioida kielen käytön merkitystä arjen opetuksessa, kuten luennossa ja erilaisissa ohjauksissa. Käyttää selkeää kieltä ja välttää vaikeita rakenteita ja käsitteitä. Kielitietoisessa yhteisössä arvostetaan kaikkia kieliä ja tiedostetaan kielen merkitystä yhteisölle (mt., 2023). Ohjaajien tulisi olla ystävällinen, kärsivällinen ja avulias sekä ymmärtää kulttuurien eroja ja hyväksyä moninaisuutta.

8 LOPUKSI

Tässä opinnäytetyössä on tuotu esiin monipuolisesti maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeita ammattikorkeakoulussa sekä muiden ammattikorkeakoulujen tarjoama tukimuotoja, joiden mukaan olen tuonut palvelun kehittämissuhteita Humanistiselle ammattikorkeakoululle. Toivoisin, että tämä opinnäytetyö hyödyttäisi ja auttaisi Humanistista ammattikorkeakoulua palvelun kehittämisessä. Tutkimuksen työprosessi on pitkä ja monimutkainen, mutta on ollut mielenkiintoinen työ. Olen iloinen siitä, että kaikki tutkimuksen vaiheet ovat sujuneet hyvin, ja sain ne tehtyä suunnitelmani mukaan valmiiksi toukokuuhun mennessä. Haluaisin kiittää tutkimustyöhön osallistujia ja kaikkia ohjaajia, jotka auttoivat minua opinnäytetyössäni. Tämän tutkimuksen kautta huomasin, että kehittämistyöllä on iso merkitys, ja se vaatii monilta ihmisiltä apua, tukea ja osallistumista. Opinnäytetyöni tutkimustyössä sain haastateltavilta heti myönteisen vastauksen ja sain nopeasti tutkimusluvut kaikilta tutkimukseeni koskevilta ammattikorkeakouluilta.

Minä olen kiinnostunut erittäin paljon tästä opinnäytetyön aiheesta, koska haluaisin opinnäytetyön avulla auttaa muita maahanmuuttajaopiskelijoita, joilla on samanlaiset tuen tarpeita kuin minulla ammattikorkeakoulussa. Opinon alussa en saanut tarpeeksi apua, ja silloin halusin keskeyttää opinnot. Koin avuttomuuden tunnetta ja opinnot jumittuivat hetkeksi. Olen iloinen siitä, että en luopunut näistä opinnoista. Kehittävässä harjoittelussa olen saanut Saako oppia -hankkeen ohjaajalta ja muilta ammattilaisilta tosi paljon tukea ja apua. Olen kokenut, että ohjaajat ovat niin ystävällisiä ja kärsivällisiä, ja heiltä sain apua nopeasti tarvittaessa. He antoivat minulle aina hyvää palautetta yhteistoiminnasta ja kannustivat minua kirjoittamaan rohkeasti kirjoitusvirheistä huolimatta. Työharjoittelun aikana itseluottamukseni ja yhteistyöaitoni vahvistuivat. Sen takia haluaisin muita maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita saamaan samanlaisen hyvän opiskelukokemuksen Humakin tulevan tukipalvelun kautta.

Opinnäytetyöni suurin haaste on kirjoittaminen, esimerkiksi lauseiden rakenteiden muodostaminen ja oikeiden termien käyttö. Kirjoitusvirheitä Microsoft ei aina tunnista. Opinnäytetyössä tarvitsee kirjoittaa asiantuntijatekstiä, mutta en pystyisi kirjoittamaan niin hyvin heikon suomen kielitaidon vuoksi, vaikka kuinka yrittäisin. Opinnäytetyön alkuvaiheessa pyysin opinnäytetyön ja kehittävä harjoittelun ohjaajalta apua korjaamaan kirjoitusvirheitäni tutkimuksen informoinnissa, kyselylomakkeessa ja tutkimuslupahakemuksessa. Uskoisin, että paljon muita maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on samanlaista haastetta kuin minullakin. On hienoa, että

monissa tutkimuksissa huomataan, että maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua ohjauspalvelua kehitetään koko ajan, ja heidän tuen tarpeet nousee esiin.

Toivoisin, että Humak voisi käynnistää maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattua tukipalvelua mahdollisemman pian, jotta maahanmuuttajaopiskelijat saavat apua nopeasti. Tulisin mielelläni mukaan palvelun käynnistämiseen, jos pystyisin auttaa jotenkin. Humakin tukipalvelun käynnistämisessä vaaditaan edustajalta rohkeutta ja innovaatiota tehdä yhteistyötä kaikkien muiden opinto-ohjaajien ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kanssa.

Lopuksi toivoisin, että Humakin tulevan tukipalvelun kautta voitaisiin edistää sekä kotoutumista että maahanmuuttajaopiskelijoiden hyvinvointia, osallisuutta, minäpystyvyyttä ja tasa-arvoisuutta.

LÄHTEET

- Aikonen, Risto 2020. Ortodoksisen uskonnon etäopetus koronakeväänä 2020 ja opettajan mi-näpystyvyys. Artikkel. Viitattu 18.06.2023. <https://journal.fi/ukk/article/view/124923/74938?acceptCookies=1>
- Anonyymi haastattelu 2023. MOI-ohjauspalvelu. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.06.2023.
- Anonyymi haastattelu 2023. Sairaanhoidajan koulutus englanniksi. Metropolian ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.06.2023.
- Arcada ammattikorkeakoulu 2023. Tukea ja palveluita kotoutumiseen SIMHE. Viitattu 22.04.2023. Tukea ja palveluita kotouttamiseen (SIMHE) | Arcada
- Atrafi, Homeira 2020. Turun ammattikorkeakoulun maahanmuuttajaopiskelijoiden integraa-tion parantaminen kielitaidon avulla. Turun amk:n maahanmuuttajaopiskelijoiden integraa-tion parantaminen kielitaidon avulla (theseus.fi)
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 a. Humak pähkinänkuoressa. Viitattu 03.05.2023. <https://www.humak.fi/info/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 b. Nuorisotyö. Viitattu 03.05.2023. <https://www.humak.fi/info/nuorisotyö/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 c. Järjestötyö. Viitattu 03.05.2023. <https://www.humak.fi/info/jarjestotyö/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 d. Seikkailukasvatus. Viitattu 04.05.2023. <https://www.humak.fi/info/seikkailukasvatus/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 e. Työyhteisöjen kehittäminen. Viitattu 04.05.2023. Työyhteisöjen kehittäminen – Humanistinen ammattikorkeakoulu (humak.fi)
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 f. Tuotanto- ja projektiosaaminen. Viitattu 04.05.2023. <https://www.humak.fi/info/kulttuurituotanto-ja-projektiosaaminen/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 g. Luovien-alojen yrittäjille ja yrityksille. Viitattu 04.05.2023. <https://www.humak.fi/info/luovien-alojen-yrittajyys/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 h. Viitottujen kielten tulkkaus. Viitattu 05.05.2023. <https://www.humak.fi/info/viittomakielen-tulkkaus/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 i. Kommunikaatioasiantuntijuus. Viitattu 05.05.2023. Kommunikaatioasiantuntijuus – Humanistinen ammattikorkeakoulu (humak.fi)
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023 J. Mentorointiohjelman pilotti Humentor käynnistet-tiin innostuneissa tunnelmissa. Viitattu 24.06.2023. <https://www.humak.fi/uutiset/mento-rintiohjelman-pilotti-kaynnistettiin-innostuneissa-tunnelmissa/>
- Janatuinen, Janette 2021. Tukihenkilöiden ja maahanmuuttajaopiskelijoiden kokemuksia ko-toutumisen tukemisessa tehdystä työstä ammattikorkeakoulussa. Viitattu 22.02.2023

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/500398/Opinn%c3%a4ytety%c3%b6_Jana-tuinen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Kananen, Airi, Pehkonen-Karioja, Päivi, Rantakokko, Piia & Suhonen, Marjo 2015. Yhteisöl-lisyys terveysalan projekteissa. Artikkel. Viitattu 18.06.2023. <https://journal.fi/sla/article/view/52493>

Karelia ammattikorkeakoulu 2023 a. Maahanmuuttajien koulutus. Viitattu 22.04.2023. Viitattu Maahanmuuttajien koulutus - Karelia-ammattikorkeakoulu.

Karelia ammattikorkeakoulu 2023 b. Ohjaus ja tuki. Viitattu 27.06.2023. SIMHE-Karelia maa-hanmuuttajille - Karelia-ammattikorkeakoulu

Kehitysvammaisten tukiliitto 2017. Tarvitsetko tukihenkilö? Viitattu 22.02.2023. <https://www.tukiliitto.fi/tukiliitto-ja-yhdistykset/kehittamistoiminta/moninaisia-per-heita/vanhemmuedesta-selkokielella/tarvitsetko-tukihenkilon/>

Kuntaliitto.fi 2022. Maahanmuutto ja monikulttuurisuus. Viitattu 18.01.2023. Maahanmuutto ja monikulttuurisuus | Kuntaliitto.fi

Laakso, Tiina & Merta, Anne 2020. Maahanmuuttajat polulla korkeakouluosallisuuteen. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 02.05.2023. Maahanmuuttajat polulla korkeakouluosallisuuteen (theseus.fi)

Lahti, Leena 2014. Monikulttuurinen työelämä. Hyväksi ihmiselle, hyväksi bisnekselle. Viitattu 27.6.2023. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ruka.humak.edu:2443/teos/EAIIBXC-TDG#kohta:OSA\(\(20\)I\(\(20\)Miksi\(\(20\)ty\(\(f6\)el\(\(e4\)m\(\(e4\)n\(\(20\)monikulttuurisuu-desta\(\(20\)on\(\(20\)puhuttava\(\(20\)juuri\(\(20\)nyt?\(\(20\):1.\(\(20\)Monikulttuuri-suus\(\(20\)\(\(2013\)\(\(20\)haasteita\(\(20\)ja\(\(20\)mahdollisuuksia\(\(20\)/piste:b49](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ruka.humak.edu:2443/teos/EAIIBXC-TDG#kohta:OSA((20)I((20)Miksi((20)ty((f6)el((e4)m((e4)n((20)monikulttuurisuu-desta((20)on((20)puhuttava((20)juuri((20)nyt?((20):1.((20)Monikulttuuri-suus((20)((2013)((20)haasteita((20)ja((20)mahdollisuuksia((20)/piste:b49)

Leemann, Lars & Hämäläinen, Riitta-Maija 2016. Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut. Artikkel. Viitattu 27.06.2023. [YP1605_Leemann&Hamalainen.pdf \(julkari.fi\)](https://julkari.fi/record/fulltext/1605/Leemann&Hamalainen.pdf)

Löf, Jonna & Kautto, Anne 2017. Uudella matkalla. Maahanmuuttajien korkeakoulutus-tie tutkintoon -hanke Loppujulkaisu. Viitattu 27.06.2023. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/139558/B%2026%202017%20LoF%20Kautto.pdf?sequence=4>

Metropolia ammattikorkeakoulu 2023 a. SIMHE-palvelut maahanmuuttajille. Viitattu 23.04.2023. SIMHE-palvelut maahanmuuttajille | Metropolia

Metropolia ammattikorkeakoulu 2023 c. Guidance Generalia-ohjausluennot maahanmuuttajille. Viitattu 23.0.2023. Guidance Generalia –ohjausluennot maahanmuuttajille | Metropolia

Metropolia ammattikorkeakoulu 2023b. SIMHE-uraohjaus ja -neuvonta maahanmuuttajille. Viitattu 23.04.2023. Henkilökohtainen SIMHE-ohjaus ja -neuvonta maahanmuuttajille | Metropolia

Opetushallitus 2023 a. Korkeakoulut tukemassa maahanmuuttajia. Viitattu 22.04.2023. Korkeakoulut tukemassa maahanmuuttajia | Opetushallitus (oph.fi)

Opetushallitus 2023 c. Suomi toisena kielenä-opetus. Viitattu 04.03.2023 Suomi toisena kielenä -opetus | Opetushallitus (oph.fi)

- Opetushallitus 2023b. Korkeakoulujen SIMHE-palvelut. Viitattu 22.04.2023. Korkeakoulujen SIMHE-palvelut | Opetushallitus (oph.fi)
- Oulun ammattikorkeakoulu 2023 a. Maahanmuuttajien ohjaus ja koulutus. Viitattu 23.04.2023. Maahanmuuttajakoulutus (oamk.fi)
- Oulun ammattikorkeakoulu 2023 b. SelkoDigi. Viitattu 23.04.2023. SelkoDigi Etusivu (oamk.fi)
- Owalgroupp 2022. Suomi/ruotsi toisena kielenä opetuksen nykytilan arviointi. Viitattu 04.03.2023. S2-opetuksen_arviointi_170322.pdf (owalgroupp.com)
- Puusa, Anu & Juuti, Pauli 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Viitattu 27.04.2023. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789523456167>
- Rantala, Matti 2010. Maahanmuuttajat ja ammatillisen osaamisen moninaisuus. Kokemuksia ammattikorkeakoulun luovilta aloilta. Viitattu 02.03.2023. https://www.metropolia.fi/sites/default/files/images/content/content-files/MET_voimaa_sahkoinen.pdf
- Rantanen, Kadri & Rivet, Tanda 2019. Maahanmuuttajaopiskelijat ammattikorkeakoulussa -matka tutkintoon ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen. Viitattu 31.5.2023. Maahanmuuttajaopiskelija ammattikorkeakoulussa .pdf (theseus.fi)
- Saako oppia hankehakemus 2021. Saako oppia hanke (Kehittävä harjoittelu paikan materiaali). Viitattu 26.06.2023
- Suomen kotiseutuliitto 2023. Kielitietoisuus. Viitattu 03.09.2023. Kielitietoisuus - Suomen Kotiseutuliitto
- Suomen Punainen Risti 2023. Hae apua ja tukea. Viitattu 23.07.2023. <https://www.punainen-risti.fi/hae-apua-ja-tukea/apua-kotoutumiseen/>
- Taajamo, Matti & Puukari, Sauli 2007. Monikulttuurisuus ja moniammatillisuus ohjaus- ja neuvontatyössä. Viitattu 01.05.2023. e-kirja. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47615/978-951-39-2861.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Tampereen ammattikorkeakoulu 2023. Suomen kielen opiskelu-SIMHE. Viitattu 23.04.2023. Suomen kielen opiskelu - SIMHE | Tampereen korkeakoulu yhteisö (tuni.fi)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023 a. Yhdenvertaisuus ja syrjintä. Viitattu 18.01.2023. <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/kotoutuminen-ja-osallisuus/yhdenvertaisuus-ja-syrjinta>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023 b. Kotoutuminen. Viitattu 29.04.2023. Kotoutuminen - THL
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023 c. Koulutus ja kielitaito. Viitattu 01.05.2023. Koulutus ja kielitaito - THL
- TE-toimisto 2023. Kotoutumiskoulutus. Viitattu 01.05.2023. Kotoutumiskoulutus - Palvelut - Työmarkkinatori (tyomarkkinatori.fi)
- Tilastokeskus 2023. Maahanmuuttajat väestössä. Viitattu 29.04.2023. Maahanmuuttajat väestössä | Tilastokeskus (stat.fi)

- Tuominen, Kari & Niva, Mikael 2021. Benchmarking käytännössä. Hyviä kysymyksiä ja benchmarking-tutkimuksia. Ellibs puhelimella. Viitattu 29.04.2023
- Turun ammattikorkeakoulu 2023. Maahanmuuttajana AMK:ssa/MOI-ohjauspalvelu. Viitattu 06.03.2023. Maahanmuuttajana AMK:ssa – Turun ammattikorkeakoulu (turkuamk.fi)
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2021. Kotoutumisen edistämisen painopisteet. Viitattu 18.01.2023. Kotoutumisen edistämisen painopisteet | Kotoutuminen
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2023. Kotoutumispalvelut. Viitattu 01.05.2023. Kotoutumispalvelut - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu (tem.fi)
- Työpaja 2023. Maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille työpaja. Humanistinen ammattikorkeakoulu. 10.06.2023. Viitattu 10.06.2023
- Väätäinen, Hanna 2020. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla- tuen tarpeen tunnistaminen ja kulttuuritietoinen pedagogiikka. Pedaforum 21.8.2020. Arviointiasiantuntija/Karvi. Viitattu 18.01.2023. Thematic evaluation: Immigrants in Higher Education (karvi.fi)

LIITTEET

Hei,

Tervetuloa työpajaan, jossa keskustellaan yhdessä opiskeluun liittyvistä haasteista, tuentapeista ja maahanmuuttajaopiskelijoiden suunnattupalvelun kehittämisetoista Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Kerron seuraavassa, miksi järjestän työpajaa maahanmuuttajaopiskelijoille ja mikä merkitys se on.

Minä olen Xuemei Yang ja olen yhteisöpedagogiopiskelija. Teen tällä hetkellä opinnäytetyötä, jonka aihe on maahanmuuttajaopiskelijan tukeminen ja ohjaaminen ammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyöni tavoitteena on kehittää maahanmuuttajaopiskelijoiden suunnattua ohjauspalvelua Humakissa. Oman opiskelukokemukseni mukaan tarvitsen paljon ohjausta ja tukea opiskelussa, kuten tenttimateriaalin, kirjan ja tehtävöohjeen lukemisessa ja ymmärtämisessä, esseen ja raportin kirjoittamisessa jne. Kehittävä harjoittelussa huomasin, että monissa tutkimuksissa on osoitettu, että paljon maahanmuuttajaopiskelijoilla on samankaltaisia tuentarpeita kuin minä. Silloin minua herätti, että haluaisin tietää millaisia apua ja tukea muissa ammattikorkeakoulussa on tarjolla tai on tarjonnut. Voisiko Humak tarjota myös maahanmuuttajaopiskelijoille tukipalvelua/ ohjauspalvelua tulevaisuudessa.

Minä olen tutkinut monilaisia aiemmin tutkittuja tutkimuksia ja kahta asiantuntijaa haastattelun kautta Turun-ammattikorkeakoulusta ja Metropolian ammattikorkeakoulusta, jonka jälkeen olen löytänyt muutamaa käytännöllistä tukipalvelua/ohjauspalvelua maahanmuuttajaopiskelijoille. Työpajassa haluaisin esitellä teille näitä palvelua, jonka jälkeen haluaisin kuunnella teidän mielipidettänne ja ajatuksianne, jotka ovat erittäin tärkeitä ja merkitystä maahanmuuttajaopiskelijoiden tukipalvelun/ohjauspalvelun kehittämisessä tulevaisuudessa Humakissa. Meidän yhteistyömme on mahdollisuus auttaa paljon muita maahanmuuttajaopiskelijoita tulevaisuudessa ja auttaa heidän saavuttamaan koulutuksiaan helpommin.

Tervetuloa lämpimästi työpajaan! Teidän osallistumisenne on erittäin tärkeä ja arvokasta. Tiedäisin, että teillä on kiire opiskelussanne, ja työpajan aikataulu voitaisiin sopia joustavasti teidän aikataulunne. Kiitän teitä etukäteen tässä! Minuun voisi ottaa yhteyttä mielellään **26.4.2023 mennessä**, jos haluaisitte osallistua työpajaan, sen jälkeen voitaisiin sopia työpajan aikaa myöhemmin. Tutkija: Xuemei Yang Sähköposti: mei.yang@humak.fi Puh.